

บทเจริญพระพุทธมนต์

สวดมนต์ข้ามปี

เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่
พุทธศักราช ๒๕๖๔

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

บทเจริญพระพุทธมนต์

สวดมนต์ข้ามปี เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่

พุทธศักราช ๒๕๖๔

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา

นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์	อธิบดีกรมการศาสนา
นายมานัส ทารัตนใจ	ที่ปรึกษากรมการศาสนา
นายขวลิต ศิริภิรมย์	ที่ปรึกษากรมการศาสนา
นายสำรวย นักการเรียน	รองอธิบดีกรมการศาสนา
นางสาวจิตติมา สุภัก	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
นางสุรีย์ เกาศล	เลขานุการกรมการศาสนา

คณะทำงาน

นางตะวันฉาย บำรุงพงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรม
นายเจนยุทธ์ ปาระกุล	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
นายเอกสิทธิ์ คล้ายแดง	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
นางสาวพลอยชนนี สุขปานประดิษฐ์	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
นางสาวธนาภรณ์ เงินเหรียญ	เจ้าหน้าที่ธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวฤดี ฉลาดสุนทรวาที	นักวิชาการศาสนา
นายสมานมิตร วงศ์ภามาศย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ
นายธณัยนันท์ ธนเรืองนิตย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๓
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

รัฐบาลได้มีนโยบายในการทำนุบำรุงอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้องค์การทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างสันติสุข ความปรองดองสมานฉันท์ในสังคม โดยเน้นเสริมรากฐานให้ประเทศ เกิดความเข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

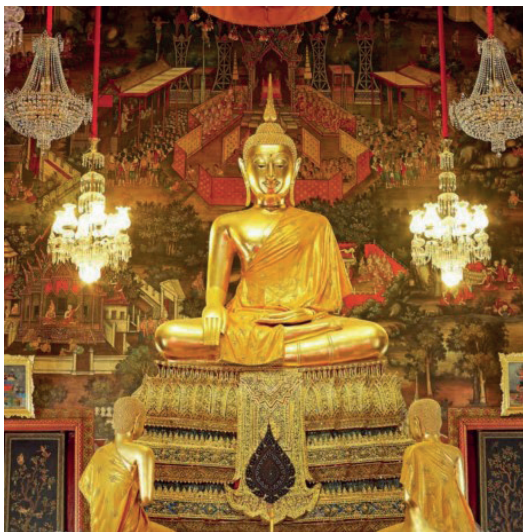
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้นโยบายของรัฐบาลธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่คู่สังคมไทยอย่างมั่นคง จึงได้กำหนดจัดกิจกรรม “สวดมนต์ข้ามปี เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔” เพื่อถวาย พระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ร่วมรักษาวัดวัฒนธรรมประเพณีไทยที่งดงาม และส่งเสริม ให้ประชาชนทุกพื้นที่ร่วมทำบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา ปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรม เทศนา ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ต้อนรับปีพุทธศักราชใหม่ ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕

บทเจริญพระพุทธมนต์สวดมนต์ข้ามปีฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมให้ผู้ที่สวดมนต์เกิดสมาธิ ลด ละ เลิกอบายมุข ในช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ก้าวเข้าสู่พุทธศักราช ๒๕๖๕ ด้วยความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต เสริมสร้างค่านิยมที่ดีแก่สังคมไทย รวมทั้งเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา ให้ดำรงอยู่สืบไป

(นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์)

อธิบดีกรมการศาสนา

พระพุทธรธรรมิศราชโลกธาตุดิลก

วัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญ

พระพุทธรูปปฏิมาประธานในพระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็นพระพุทธรูปสำคัญศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชน ภายในพระเศียรบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และภายในพระพุทธรูปมีประดิษฐานพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พุทธศิลป์

พระพุทธรธรรมิศราชโลกธาตุดิลก เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ประทับขัดสมาธิราบ สร้างจากโลหะผสมทอง ขนาดหน้าตัก ๓ ศอกคืบ หรือ ๑.๗๕ เมตร ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ สร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และทรงปั้นหุ่นพระพักตร์พระพุทธรธรรมิศราชโลกธาตุดิลกด้วยพระองค์เอง

ประวัติ

พระพุทธรูปองค์นี้เดิมยังไม่มีพระนาม หล่อในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โดยทรงปั้นหุ่นพระพักตร์พระพุทธรูปองค์นี้ด้วยพระองค์เอง ประดิษฐานบนฐานชุกชี โปรดให้หล่อพดด้วง พระประธานเป็นรูปพัตถนขนาดใหญ่ ตั้งไว้กึ่งกลางเบื้องพระพักตร์ระหว่างพระอัครสาวกเช่นเดียวกับที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสร้างถวายพระพุทธเทวปฏิมากร วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงวินิจฉัยว่า

“การสร้างพดด้วงถวายพระพุทธปฏิมาซึ่งแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ เป็นคตินิยมแต่โบราณอันมีที่มาจากพุทธประวัติ ที่พระเจ้าปเสนทิโกศลสร้างพดด้วงถวายพระพุทธองค์สำหรับทรงถือในเวลาประทานพระธรรมเทศนา”

ในรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดและโปรดให้อัญเชิญพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยบรรจุในพระพุทธรูปอาสน์ ตกแต่งผ้าทิพย์ประดับลายพระราชลัญจกรเป็นรูปครุฑ แล้วถวายนามพระพุทธรูปองค์นี้ ว่า “**พระพุทธธรรมิศราชโลกธาตุดิลก**” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้เกิดเหตุเพลิงไหม้พระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปทรงบัญชาการดับไฟด้วยพระองค์เอง และโปรดให้อัญเชิญพระบรมอัฐิออกหลังจากนั้นโปรดให้บูรณปฏิสังขรณ์ให้มั่นคงแข็งแรง แล้วอัญเชิญพระบรมอัฐิคืนดังเดิม

สวดมนต์ข้ามปี วิธีชีวิตของชาวพุทธ

การก้าวข้ามปีเก่าอย่างมีคุณค่า ต้อนรับปีใหม่อย่างมีปัญญา ด้วยการเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี เป็นสิ่งที่ชาวพุทธให้ความสำคัญและพึงปรารถนา เนื่องจากพระพุทธมนต์ทุกบทเป็นมนต์หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถน้อมนำกำลังแห่งความศรัทธาและปัญญาไปสู่ทุกชีวิต เพราะการเจริญพระพุทธมนต์หรือสวดมนต์ นอกจากจะเป็นการรำลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยอันเป็นที่พึ่งที่นับถือสูงสุดของชีวิตแล้ว ยังเป็นการสร้างกุศลอันประเสริฐให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

การเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี จึงเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม เป็นการพัฒนาปัญญาทางธรรมให้เกิดขึ้นจากความศรัทธาในสิ่งที่ตั้งถาม ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้มีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า การเข้าร่วมเจริญพระพุทธมนต์หรือร่วมสวดมนต์ข้ามปี เพื่อความเป็นสิริมงคล เสริมสิ่งที่ตั้งถามให้เกิดขึ้นและขจัดสิ่งไม่ดีให้ผ่านพ้นไปพร้อมกับปีเก่า ให้เริ่มต้นชีวิตใหม่พร้อมกับปีใหม่ที่ก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นการรักษาประเพณีวัฒนธรรมในมิติทางศาสนา สืบสานรักษา และต่อยอดประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การสวดมนต์ไหว้พระเป็นกิจวัตรสำคัญประการหนึ่งที่เป็นอุบายฝึกจิต และฝึกสมาธิภาวนาได้เป็นอย่างดี เพราะในขณะสวดมนต์ จิตของผู้สวดจะต้องจดจ่ออยู่ที่บทสวดจึงจะสวดได้อย่างถูกต้อง ถ้าจิตฟุ้งซ่านแล้วอาจทำให้สวดผิดได้ ผู้สวดมนต์เป็นประจำได้รับอานิสงส์ต่าง ๆ เช่น ตัดความกังวลได้ ปลดวางความคิดอย่างอื่นเสียได้ จิตระลึกถึงพระพุทธคุณและคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ จิตสงบ มีสติครอง เป็นต้น และเมื่อสวดเป็นประจำแล้วทำให้เป็นจิตใจที่มั่นคง นอกจากได้รับอานิสงส์จากการบำเพ็ญบุญโดยส่วนตัวแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา อันเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบทอดประเพณีที่ดีงามและจรรโลงสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

สวดมนต์ข้ามปี ทำดีทั่วไทย สุขใจได้บุญ

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนา ได้ริเริ่มจัดกิจกรรม “สวดมนต์ข้ามปี” ในวัดเป็นครั้งแรก เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ ภายใต้โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดใกล้ชิดพระศาสนามากยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกภาคส่วน และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา กระทรวงวัฒนธรรมได้บูรณาการ กับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยมีเด็ก เยาวชน และประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ในระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมา การจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปีของรัฐบาล โดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้สร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และระดับโลก เป็นการส่งเสริม การเข้าสู่ศักราชใหม่ด้วยเสียงสวดมนต์ จนกลายเป็นวิถีปฏิบัติปกติของพุทธศาสนิกชน โดยทั่วไป

พุทธศักราช ๒๕๖๔ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดจัดกิจกรรม “สวดมนต์ข้ามปี เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔” ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีของสังคมไทย ส่งเสริมให้ประชาชน ลด ละ เลิกอบายมุข ในช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ก้าวเข้าสู่พุทธศักราชใหม่ ๒๕๖๕ ด้วยความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา รวมทั้งถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ภายใต้มาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณี พิธีทางศาสนาและพิธีการต่างๆ ของรัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุข

เริ่มต้นปีใหม่ ร่วมสืบสาน รักษา และต่อยอดวิถีวัฒนธรรมไทย

กิจกรรมส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อวิถีชีวิตของคนไทย ได้รับความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจจากทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งถือว่ากิจกรรมนี้เป็นของทุกคน จึงเป็นโอกาสที่ดีที่คนไทยทุกคนจะร่วมกันฟื้นฟูและวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้วยการส่งเสริมความเป็นไทย รักษาไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง ให้เกิดความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกพฤติกรรมความเป็นไทยในชีวิตประจำวัน ดังนี้

๑. มีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
๒. มีอัธยาศัยไมตรี มีน้ำใจทักทาย ยิ้มแย้ม กล่าวคำสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ
๓. มีความกตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ
๔. แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ แสดงความเคารพด้วยการไหว้ การกราบ วางตนอย่างสุภาพ อ่อนน้อม มีน้ำใจ มีความเกรงใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๕. ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย ส่งเสริมการเล่นพื้นเมืองและสามารถชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
๖. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงภาคถิ่น
๗. นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต แนะนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

คติความเชื่อเรื่องการสวดมนต์

คติความเชื่อการสวดมนต์ของไทยนั้น ได้ถือตามเหตุการณ์ในสมัยพุทธกาล โดยมีเรื่องเล่าว่า เมื่อคราวเกิดโรคระบาดที่เมืองเวสาลี ทำให้คนและสัตว์ตายเป็นจำนวนมาก พระอานนทจึงได้ไปยัง ณ ที่นั้นแล้ว สวด “รัตนสูตร” โรคนั้นได้ระงับไป

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประจวบ โปรดให้พระจุนทเถระสวด “โพชฌังคปริตร” ถวาย พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้หายจากอาการประชวร ครั้นหนึ่ง หมู่ภิกษุไปบำเพ็ญสมณธรรมในป่าถูกพวกอมนุษย์รบกวนพระพุทธรองค์โปรดให้ สวด “กรณียเมตตสูตร” ภัยเหล่านั้นก็หมดไป

อานิสงส์การสวดมนต์

การสวดมนต์นั้นสามารถสวดได้ทุกวัน ทุกเทศกาล ดังนั้น การสวดมนต์ เป็นประจำทุกวันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สวดเป็นประจำ เช่น เด็ก จะเรียนเก่ง สมความปรารถนา (มีสมาธิในการเรียน) ผู้ใหญ่วัยทำงาน จะช่วยให้ทำงาน ได้มีประสิทธิภาพ จิตใจแจ่มใส มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้สูงอายุ (ที่มักมีภาวะ ความจำเริ่มถดถอย) จะช่วยฟื้นฟูความจำได้ เป็นต้น นอกจากนั้น คนที่สวดมนต์ เป็นประจำจะเป็นคนที่มีจิตใจให้อ่อนโยน สงบเย็น ไม่มีใจคิดร้าย หรือเบียดเบียนผู้อื่น อันจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ นารัณมัยยิ่งขึ้น

ในโอกาสเข้าสู่เทศกาลปีใหม่ ถือเป็นโอกาสมงคล ขอเชิญชวนทุกท่าน ร่วมกัน “สวดมนต์ข้ามปี” เป็นการเริ่มต้นดี เสริมสิริมงคล ก้าวเข้าสู่ปีใหม่

การเตรียมตัวเข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี

ในการเข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี อันจะได้รับอานิสงส์จากการปฏิบัติ บูชาและอามิสบูชาอย่างสมบูรณ์ ด้วยจิตใจที่ดี และเปี่ยมด้วยความเอื้อเฟื้อแผ่ ความมีเมตตาและกรุณาต่อกัน ควรปฏิบัติตน ดังนี้

๑. การเตรียมกาย เมื่อไปวัดหรือสถานที่ที่เหมาะสม ควรแต่งกาย ด้วยเสื้อผ้าสีขาวเรียบ หรือสีที่ไม่ฉูดฉาด ไม่หลวมไม่คับเกินไป เนื่องจากจะไม่คล่องตัว ไม่ประดับร่างกายด้วยเครื่องประดับ ไม่ใช่เครื่องประทีนผิว เช่น น้ำหอม และขอเชิญชวน แต่งผ้าไทยหรือพื้นบ้าน อันเป็นการสืบสาน รักษา และต่อยอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

๒. รับประทานอาหารแต่พอดี ไม่อ้วนจนอึดอัด แต่เพื่อประทังความหิว เพราะหากมีอาการหิวจะทำให้จิตใจไม่สบายไปด้วย ควรงดเว้นอาหารที่อาจทำให้เกิดอาการท้องเสีย และหลีกเลี่ยงของมีเน่าทุกชนิด

๓. เชิญชวนครอบครัว เพื่อนบ้าน เข้าร่วมสวดมนต์ ณ วัดใกล้บ้าน หรือสถานที่ที่มีการจัดที่เหมาะสม และถือโอกาสเริ่มต้นปีใหม่ เพื่อประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม

บทสวดมนต์ที่นิยมใช้ในการสวดมนต์ข้ามปี

บทที่นำมาใช้ในการสวดมนต์นั้น เป็นการนำพระพุทธรูปอันเป็นคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีปรากฏในพระไตรปิฎกบ้าง เป็นคำที่แต่งขึ้นมาภายหลังบ้าง มาเป็นบทสวดมนต์ โดยถือกันว่าบทสวดมนต์หรือพระพุทธรูปเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ สามารถป้องกันอันตรายต่าง ๆ ได้ และเรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า พระปริตร

บทพระพุทธรูปที่นำมาใช้เป็นบทสวดมนต์ข้ามปีนั้น ไม่มีกำหนดที่แน่นอนชัดเจนลงไป สุดแต่แต่ความสะดวกและความเหมาะสมในแต่ละสถานที่ แต่ที่นิยมโดยทั่วไปจะนำบทสวดมนต์ที่มีในเจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน ซึ่งเป็นที่คุ้นเคยสำหรับพุทธศาสนิกชนเป็นอย่างดีมาใช้เป็นบทสวดในการสวดมนต์ข้ามปี

ในที่นี้จะขอแนะนำความหมายโดยย่อของพระพุทธรูปที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้มาแสดงไว้ ดังต่อไปนี้

๑. **บทชุมนุมเทวดา** เป็นบทที่อัญเชิญเทวดามาร่วมฟังพระปริตร หรือมาร่วมในพิธี โดยขอให้เทวดามีความสุข ปราศจากทุกข์ และช่วยคุ้มครองมนุษย์ให้พ้นภัย

๒. **บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า** เป็นบทที่เริ่มต้นก่อนที่จะมีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เรียกกันโดยทั่วไปว่า บทไหว้ครู เป็นบทที่ถวายความเคารพแด่พระพุทธเจ้า ถึงแม้ว่าพระองค์จะเสด็จปรินิพพานไปแล้วแต่พระองค์ยังคงอยู่มิได้ ล่วงลับตามพระองค์ไป บทนอบน้อมนี้ จะกล่าว ๓ ครั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการทำให้แนบสนิทกับพระองค์จริง ๆ ไม่โยกโคลงกวัดแกว่งไปได้ง่าย ๆ เปรียบเหมือนเชือก ๓ เกลียว ย่อมจะแน่นและเหนียวกว่า ๑ เกลียว หรือ ๒ เกลียวเป็นแน่

๓. **บทไตรสรณคมน์** เริ่มแรกเป็นบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้นในพิธีบรรพชาอุปสมบท ต่อมาได้นำมาใช้ในการเริ่มต้นพิธี กรรมทางพุทธศาสนาทั่วไป เป็นบทที่แสดงถึงการยอมรับพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

๔-๕. **บทนมการสัทธิคากา** แยกเป็นบทสัมพุทเธ เป็นการกล่าวบนบ้น้อมพระพุทธเจ้า ๓, ๕๔๔, ๑๙๒ พระองค์ และด้วยอำนาจของการบนบ้น้อมก็ขอให้ภัยอันตรายทั้งปวงจงพินาศไป บทโย จักขุมา เป็นบทที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ประพันธ์ขึ้นใช้แทนบทสัมพุทเธ เนื้อหาของบทนี้แสดงความบนบ้น้อมต่อพระพุทธ พระธรรมพระสงฆ์ และด้วยเดชของพระพุทธเจ้า พระธรรมพระสงฆ์ ขอให้มิชัยชนะมีความสำเร็จปราศจากอันตราย

๖. **บทนโมการอัฐฐคากา** โดยทั่วไปเรียกว่า นโม ๘ บท เป็นบทที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงแต่งขึ้นในครั้งที่ทรงพระผนวช เป็นพระภิกษุ เนื้อหาของบทนี้ว่าด้วยการบนบ้น้อม ๘ ครั้ง คือ ในบทนี้มีคำว่า “นโม” ๘ ครั้ง ใช้สวดต่อจากบท สัมพุทเธ หรือบทนมการสัทธิคากา นิยมสวดในงานมงคล

๗. **บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** บทที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพระธรรมเทศนาถ้อยแรกที่พระพุทธองค์ทรงแสดง มีความหมายว่า ท่ามกลางแห่งธรรมให้หมุนไป คือ การนำพระพุทธศาสนาให้แผ่ขยายไปทั่วทุกทิศ

๘. **บทมงคลสูตร** หมายถึง บทที่ว่าด้วยมงคล พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนถึงหลักธรรมที่นำความสุข ความเจริญ ซึ่งเรียกว่า มงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ เมื่อบุคคลประพฤติปฏิบัติตามจะเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ ประสบความสำเร็จในทุกที่

๙. **บทรัตนสูตร** หมายถึง บทที่แสดงอำนาจของพระรัตนตรัยโดยตรง เมื่อเทวดาและมนุษย์รู้คุณค่าของพระรัตนตรัย ยอมรับนับถือ บูชาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกแล้วย่อมก่อให้เกิดพลังใจในการต่อสู้ พินฝ่าเพื่อชัยชนะต่ออุปสรรค ปัญหาตลอดจนภัยทั้งหลายทั้งปวงได้

๑๐. **บทกรณียเมตตสูตร** บทที่ว่าด้วยการเจริญเมตตา พระพุทธเจ้าตรัสมุ่งหมายการแผ่จิตที่เกื้อกูล ปราบปรามดีให้แก่ตนเองและสรรพสัตว์ ปราบปรามให้ตนเองและสรรพสัตว์ไม่มีเวรต่อกัน ไม่เบียดเบียนกัน มีแต่สุข ไร้ทุกข์ ปราศจากความขุ่นเคืองใจ ไร้พยาบาท

๑๑. บทขันธปริตร บทที่มีความหมายว่า บทสวดป้องกันพญางู ส่วนสาเหตุที่ตั้งชื่อว่า ขันธปริตร นั้น อาจหมายถึง มนต์ป้องกันตัว (จากพญางู) ทั้งนี้ เนื่องจากขันธ แปลว่า ตัว หรือกาย นั่นเอง ในปริตรนี้ พระพุทธเจ้าตรัสสอนเรื่องเมตตากุณฺหา

๑๒. บทเมตตานิสังสสูตรปาฐะ บทที่กล่าวถึงอานิสงส์ของเมตตา ๑๑ ประการ คือ หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย เป็นที่รักของมนุษย์ เป็นที่รักของอมนุษย์ เทวดารักษา ไฟ ยาพิษ ศัสตราไม่กล้าร้าย จิตใจเป็นสมาธิได้เร็ว สิ้นหน้าผ่องใส ไม่หลงตาย เมื่อยังไม่ถึงนิพพานไปเกิดในพรหมโลก

๑๓. บทโมรปริตร บทที่หมายถึงคาถาสำหรับป้องกันตัวของพญานกยูง กล่าวคือ เมื่อพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญานกยูง ได้เจริญมนต์เป็นประจำทำให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย ดังนั้น โบราณจารย์ จึงได้นำมาเป็นบทสวดมนต์เพื่อให้แคล้วคลาดจากอันตราย ปริตรนี้เป็นการกล่าวถึงการแสดงความอ่อนน้อม

๑๔. บทจันทปริตตปาฐะ บทที่ประกาศขอให้พระพุทธรองค์เป็นที่พึ่ง เหมือนจันทิมเทพบุตรประกาศว่ามีพระพุทธรองค์เป็นที่พึ่ง ทำให้พ้นภัยจากอสุรินทราหูด้วยพุทธานุภาพ

๑๕. บทสุริยปริตตปาฐะ บทที่ประกาศขอให้พระพุทธรองค์เป็นที่พึ่ง เหมือนสุริยเทพบุตรประกาศว่ามีพระพุทธรองค์เป็นที่พึ่ง ทำให้พ้นภัยจากอสุรินทราหูด้วยพุทธานุภาพ

๑๖. บทวัฏฏกปริตร บทที่หมายถึงปริตรของนกคุ้ม คือ เมื่อพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกคุ้มได้ระลึกถึงพระพุทธเจ้าในอดีต ระลึกถึงพระธรรมคุณ ตั้งสัจจาธิษฐานขอให้ไฟป่ามอดดับ

๑๗. บทอนุสตรณปาฐะ หรือบทพระพุทธานุคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๑๘. บทอาฏานาฏิยปริตร บทที่กล่าวว่ามีสการพระพุทธเจ้าในอดีตทั้งหลายจนถึง องค์ปัจจุบัน ต่อจากนั้นก็บรรยายถึงท้าวมหาราชทั้ง ๔ ว่าใครเป็นอะไร มีหน้าที่อะไร และสุดท้าย ก็สรุปพระคุณของพระรัตนตรัย เชื่อกันว่า ผู้ใดสวดอาฏานาฏิยรักษาแล้ว บรรดาภัยและภูตผีปีศาจทั้งหลายจะไม่ทำอันตรายและคุ้มครองรักษาให้ปลอดภัย

๑๙. บทอังคฺลิมาลปริตร บทที่เป็นคำกล่าวของพระองค์คุลิมาลที่กล่าวว่า เมื่อได้เกิดในอริยชาติแล้ว ไม่เคยจงใจฆ่าเลย และด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ขอให้ผู้ที่อยู่ในครุภพจะมีแต่ความสวัสดิ

๒๐. บทโพชฌังคปริตร บทที่ว่าด้วยองค์ธรรมที่เป็นไปเพื่อตรัสรู้ มี ๗ ประการ คือ (๑) สติ ความระลึกได้ (๒) ธัมมวิจยะ ความสอดส่องธรรม (๓) วิริยะ ความเพียร (๔) ปิติ ความอิ่มเอมใจ (๕) ปัสสัทธิ ความสงบใจ (๖) สมาธิ ความตั้งใจมั่น (๗) อุเบกขา ความวางเฉย

๒๑. บทอภยปริตร บทที่เป็นการขอให้ล้างร้าย สิ่งไม่เป็นมงคล เสี่ยงนกลเสี่ยงกา ที่ไม่เป็นมงคล บาบเคราะห์ ฝนร้ายพินาศไปด้วยพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ และสังฆานุภาพ ตอนกลาง เป็นการอัญเชิญเหล่าเทพยดาที่ได้อัญเชิญมาร่วมในงานมงคล ร่วมฟังสวด ร่วมรับสิ่งที่เป็นมงคล กลับวิมานไป และขอให้เทพยดาทั้งหลายได้ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และตอนท้ายเป็นการขอให้อำนาจของพระพุทธเจ้าพระปัจเจก พุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหมดปกป้องคุ้มครองรักษา

๒๒. บทสัฏกัฏฐา บทที่สรรเสริญพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ว่า ยอดเยี่ยม และด้วยเดชแห่งพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ ขอให้สิ่งไม่ดีมิลายสูญไป

๒๓. บทนัตถิ เม บทที่ว่าด้วยที่พึงอันประเสริฐ คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์

๒๔. บทยังกิญจิ บทที่ว่าด้วยรัตนะหรือสิ่งมีค่าในโลกนี้ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

๒๕. บทมงคลจักรวาลใหญ่ บทที่อ้างอำนาจพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ให้กำจัดทุกข์โรคภัยทั้งปวง

๒๖. บทรัตนัตถยปภาวาวิยาจนคาถา บทที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประพันธ์ขึ้น เป็นคาถาที่ขอให้อำนาจของพระรัตนตรัย ขจัดอุปสรรคทั้งปวง ความสวัสดิมีแก่ประเทศไทย และขอให้เทวดาคุ้มครองรักษา

๒๗. บทสุขาภิยาจนคาถา บทที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม) วัดโมลีโลกยารามแต่งขึ้น โดยขอให้อำนาจของพระปริตรที่ได้สาธยายแล้ว เกิดความสุขสวัสดิ์ในราชตระกูล เทวดาคุ้มครอง ฝนตกต้องตามฤดูกาล อาณาประชาราษฎร์ร่มเย็นเป็นสุข

๒๘. บทเทวดายุโยชนคาถา บทที่ว่าด้วยการขอให้สรรพสัตว์พันทุกซ์ และเหล่าเทวดาที่มาร่วมอนุโมทนาบุญ ขอให้กลับไป

๒๙. บทพุทธชัยมงคลคาถา หรือบทถวายพรพระ บทที่ว่าด้วยชัยชนะ ๘ ประการอันเป็นมงคลของพระพุทธเจ้า

๓๐. บทชยปริตร บทที่สวดเพื่อให้เกิดชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่าง ๆ

๓๑. บทภาตฺถ สัพพมังคลัง บทที่อ้างอำนาจแห่งพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิด สรรพมงคล เทวดาคุ้มครองรักษา

๓๒. บทนักขัตตยักข์ บทที่อ้างอำนาจพระปริตรที่ได้สาธยายแล้ว กำจัดอุปสรรคอันตรายทั้งปวง

๓๓. บทชัยมงคลคาถา บทคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธี มงคลต่าง ๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของ สรรพสัตว์ เป็นสัจจาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมาร ที่โคณโฑธิพฤกษ์

สารบัญ

บทเจริญพระพุทธมนต์	๑
๑. บทชุมนุมเทวดา	๒
๒. บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า (นะโม ตัสสะ)	๔
๓. บทพระไตรสรณคมน์ (พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ)	๕
๔. บทนมการสิทธิคาถา (สัมพุทฺธะ)	๖
๕. บทนมการสิทธิคาถา (โย จักขุมา)	๘
๖. บทนโมการอัฐกคาถา (นะโม อระหะโต สัมมา)	๑๑
๗. บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภาคะวา...) ๑๓	
๘. บทมงคลสูตร (พะหู เทวา มะนุสสา จะ)	๒๙
๙. บทรัตนสูตร (ยังฺกิญฺจิ วิตตัง อีธะ วา หุรัง วา)	๓๔
๑๐. บทกรณียเมตตสูตร (กะระณียมัตถะกุสะเลนะ)	๓๙
๑๑. บทขันธปริตร (วิรูปักเขหิ เม เมตตัง)	๔๓
๑๒. บทเมตตานิสังสสูตรปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภาคะวา...) ๔๕	
๑๓. บทโมรปริตร (อุเทตะยัญจักขุมา)	๔๘
๑๔. บทจันทปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภาคะวา...) ๕๑	
๑๕. บทสุริยปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภาคะวา...) ๕๔	
๑๖. บทวักกปริตร (อตฺถิ โลเก สีละคุโณ)	๕๘

๑๗. บทอนุสรณปาฐะ (อิติปิ โส ภาคะวา)	๖๑
๑๘. บทอาณานาฎยปริตร (วิปัสสิสสะ นะมัตถุ)	๖๔
๑๙. บทอังคุลิมาลปริตร (ยะโตหัง ภาคะนิ)	๖๗
๒๐. บทโพฆมังคปริตร (โพฆมังโค สะติสังขาโต)	๖๘
๒๑. บทอภยปริตร (ยันทุนนิมิตตัง)	๗๑
๒๒. บทสัฏกัถ์วา (สัฏกัถ์วา พุทธะระตะนัง)	๗๓
๒๓. บทนัตถิ เม (นัตถิ เม สະระณัง อัญญัง)	๗๕
๒๔. บทยังกิญจิ (ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก)	๗๖
๒๕. บทมงคลจักรวาลใหญ่ (สิริธิติมะติเตโซ)	๗๗
๒๖. บทรัตนัตถยัปปภาวาทิยาจนคาถา (อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ)	๘๐
๒๗. บทสุขาภิยาจนคาถา (ยัง ยัง เทวะมะนุสสานัง)	๘๓
๒๘. บทเทวตาอุยโยชนคาถา (ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา)	๘๖
๒๙. บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุ สหัสสะมะภินิมิตะสาวุธันตัง)	๘๘
๓๐. บทชยปริตร (มหาการุณิโก นาโถ)	๙๓
๓๑. บทภาตุ สัพพะมังคลัง (ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง)	๙๕
๓๒. บทนักขัตตยักข์ (นักขัตตะยักขะภูตานัง)	๙๖
๓๓. ชัยมงคลคาถา (ชะยันโต)	๙๘

บทเจริญพระพุทธมนต์

บทชุมนุมเทวดา

บทชุมนุมเทวดา คือ การเชิญเทวดามาประชุมฟังพระปริตรที่จะสวด และแสดงน้ำใจไมตรีจิต หวังให้เทวดามีความสุขปราศจากทุกข์ และขอให้เทวดาค้ำครองให้มนุษย์พ้นภัย เหล่าเทวดาทั้งหลายชอบฟังธรรม ดังที่พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดพุทธมารดาที่เวกุมิชั้นดาวดึงส์ มีเทวดาในหมื่นจักรวาลมานั่งฟังธรรมของพระพุทธองค์ แม้ในวันอัมมัสวันนะ (วันพระก็มีการฟังธรรมอยู่ตลอด)

สระราชัง สะเสนัง สะพันธุฯ นรินทัง,
ปะริตตานภาโว สะทา รักขะตุติ,

ผะริตฺวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา,
อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภาณันตุ.

สะมันตา จักกะวาเสสุ อัตถาคัจฉันตุ เทเวตา,
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุนันตุ สักกะโมกขะกัง,

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะณฺเฏ จันตะลิกเข วิมานะ,
ทีเป รัฏฐะ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมฺหิ เขตเต,
ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา,
ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุนันตุ.

**ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา.**

คำแปล

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ผู้มีเมตตาจงแผ่เมตริจิต ด้วยคิดว่า ขอ
อานุภาพพระปริตร จงรักษาพระราชอาณัติเป็นเจ้าแห่งนรชน พร้อม
ด้วยราชสมบัติ พร้อมด้วยพระราชวงศ์ พร้อมด้วยเสนามาตย์ แล้ว
อย่ามีจิตฟุ้งซ่าน ตั้งใจสวดพระปริตร

เทพยดาในอบจกรวาลทั้งหลาย จงมาประชุมพร้อมกันในที่นี้
จงฟังซึ่งพระสัทธรรม อันให้สรวรรค์และพระนิพพานของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าแห่งมนุษย์

ขอเชิญเหล่าเทพเจ้า ซึ่งสถิตอยู่ในสรวรรค์ ชั้นกามภพก็ดี
รูปภพก็ดี และภุมมเทวดาซึ่งสถิตอยู่ในวิมาน หรือยอดภูเข และ
หุบผา ในอากาศ ในเกาะ ในแวนแคว้น ในบ้าน ในต้นพฤกษา และ
ป่าช้า ในเรือนและในไร่นาก็ดี และยักษ์คนธรรพ์นาค ซึ่งสถิตอยู่ใน
น้ำ บนบก และที่อันไม่เรียบราบก็ดี อันอยู่ในที่ไกลเคียง จงมา
ประชุมพร้อมกันในที่นี้ คำใดเป็นของพระมุนี ท่านสาธุชนทั้งหลาย
จงสดับคำข้าพเจ้านั้น

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม.

บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น ซึ่งเป็น
ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ฯ (ว่า ๓ จบ)

บทพระไตรสรณคมน์

	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ ฯ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ ฯ
ตะติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ ฯ

นมการสืทธิคาถา

บทนมัสการพระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต เป็นบทนมัสการ
เก่าที่พระสงฆ์ใช้เจริญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

สัมพุทเธ

สัมพุทเธ อัญญะวิสัยจะ
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
นมะการานุภาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัยจะ
ทะสะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
นมะการานุภาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต
วิสะติสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
นมะการานุภาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

ท้าวทะสัยจะ สะหัสสะเก
นะมามิ สิริสา อะหัง
อาทะเรนะ นะมามิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

จะตุวิสะติสะหัสสะเก
นะมามิ สิริสา อะหัง
อาทะเรนะ นะมามิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

อัญญะจิตตาฬิสะสะหัสสะเก
นะมามิ สิริสา อะหัง
อาทะเรนะ นะมามิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๕๑๒,๐๒๘ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๑,๐๒๔,๐๕๕ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๒,๐๔๘,๑๐๙ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการทำความ นอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น เทอญ ฯ

นมการสืทธิคาถา

คาถานมัสการพระรัตนตรัย เพื่อให้สำเร็จในสิ่งปรารถนา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐุ
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
ปาเปสิ เขมมัง ชะนะตัง วินะยัง ฯ
พุทธัง ะรันตัง สิริสา นะมามิ
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

ธัมโม ธะโช โย วียะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมัคคัง
นียยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
ธัมมัง ะรันตัง สิริสา นะมามิ
โมหัพปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัทธัมมะเสนา สุกะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปุปะกิละเสเขตตา
สันโต สะยัง สันตนิโยชะโก จะ
ส้วากขาตะธัมมัง วิทัง กะโรติ ฯ
สังฆัง ะรันตัง สิริสา นะมามิ
พุทธานุพุทัง สะมะสีละทิฏฐัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

คำแปล

พระพุทธเจ้า พระองค์ใด มีพระปัญญาจักขุ ขจัดมลทิน คือ
โมหะได้แล้ว ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าโดยพระองค์เอง เสด็จไปดีหลุด
พ้นอย่างประเสริฐแล้ว ทรงเปลื้องหมู่ชนที่สามารถแนะนำได้ให้พ้น
จากบ่วงมารนำมาให้ถึงความเกษมด้วย ข้าพเจ้า ขอน้อมนมัสการ
พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐพระองค์นั้น ผู้เป็นที่พึ่ง และเป็นผู้นำชาวโลก
ด้วยเดชพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ขอท่านจงประสพชัยชนะ และขอ
อันตรายทั้งปวง จงพินาศไป ฯ

พระธรรมใด เป็นประหนึ่งธงชัยของพระศาสดา พระองค์นั้น
ชี้ทางแห่งความบริสุทธิ์แก่โลก นำหมู่สัตว์ก้าวข้ามยุคเข็ญ คัมภีร์
ชนผู้ประพาสธรรม ผู้ประพาสดีแล้ว ย่อมนำความสงบสุขมาให้

ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระธรรมอันประเสริฐนั้น อันทำลายเสียซึ่ง
โมหะ ระวังความเร่าร้อนลงเสียได้ ด้วยเดชพระธรรมนั้น ขอท่านจง
ประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวง จงพินาศไป ฯ

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นกำลังประกาศพระสัทธรรม ดำเนินชีวิต
ตามแบบอย่างพระบรมศาสดาผู้เสด็จไปดีแล้ว ผจญเสียซึ่งอุปกิเลส
อันลามกของโลก เป็นผู้สงบเองด้วย ทั้งยังสามารถแนะนำผู้อื่นให้
เข้าถึงความสงบได้ด้วย เผยแผ่พระธรรมที่พระบรมศาสดาประกาศ
ดีแล้วให้มีผู้รู้ตาม ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระสงฆ์ผู้ประเสริฐนั้น
ผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า มีศีล และทิฏฐิ เสมอกัน ด้วยเดชพระสงฆ์
นั้น ขอท่านจงประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวง จงพินาศไป
เทอญ ฯ

นโมการอภูกคาคา

บทนอบน้อมพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิดเดชาภาพ ในการ
เจริญพระพุทธรูป

นะโม อะระหะโต สัมมา-	สัมพุทฺธัสสะ มะเหสีโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ	สํวากขาตัสสะเว เตนธะ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ	วิสุทฺธะสีละทิฏฺฐิโน
นะโม โอมายารัถัสสะ	ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตัสสะ	ตัสสะ วัตถุตตะยัสสะปิ
นะโมการปเปภาเวนะ	วิคัจฉันตุ อุปัททเว
นะโมการานุภาเวนะ	สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตชะ	วิมิตติ โหมิ เตชะวา ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
ผู้แสวงหาประโยชน์อันยิ่งใหญ่

ขอนอบน้อม แต่พระธรรมอันสูงสุด ในพระศาสนานี้ที่พระ
ผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระสงฆ์หมู่ใหญ่ ผู้มีศีล และทิวาญ อังนังดงาม
การนอบน้อม แต่พระรัตนตรัยที่ปรารภแล้วว่าโอม ขอจง
สำเร็จประโยชน์

ขอนอบน้อม แม้วัตถุทั้งสาม อันล่งพันโทษต่ำช้านั้น
ด้วยการประกาศการกระทำความนอบน้อม ขอสิ่งที่ไม่เป็น
มงคลทั้งหลาย จงบำราศไป

ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำความนอบน้อมขอความสุขสวัสดิ
จมีทุกเมื่อ ด้วยเดชแห่งการกระทำความนอบน้อม ขอข้าพเจ้า จง
เป็นผู้มีเดชในการประกอบมงคลพิธีเถิด ฯ

บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญในฐานะเป็นพระธรรมเทศนาถ้อยคำแรกของพระพุทธเจ้าซึ่งบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก เล่มที่ ๔ เล่มที่ ๑๙ และเล่มที่ ๓๑ โดยคำว่า ธรรมจักรมีความหมายว่า “กงล้อคือพระธรรม” ในพระสูตรนี้พระพุทธองค์ทรงประกาศหลักการของพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประเภทอเทวนิยมที่ไม่เชื่อการเนรมิตของพระเจ้า ด้วยการตรัสเหตุแห่งทุกข์ว่า คือ ตัณหา ทั้งปฏิสารธอดมนหรือวิญญานด้วยการตรัสทุกข์สังขว่า คือ อุปทานขันธ ๕ ทรงแสดงแนวทางแห่งความพ้นทุกข์ คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ และตรัสผลของการปฏิบัติว่า คือความดับตัณหาที่มีความเป็นมาดังนี้

ในวันเพ็ญเดือน ๘ ณ ปาอิสิปตนมฤคทายวัน พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระสูตรนี้แก่นักบวชปัญจวัคคีย์ ท่านอัญญาโกณฑัญญะ สดับพระธรรมเทศนานี้แล้วบรรลุธรรมเป็นโสดาบัน พรหม ๑๘ โกฏิ กับเทวดาจำนวนมากก็บรรลุธรรมด้วยพระสูตรนี้

บทขัดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิ	สัมพุชฌิตฺวา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ	ธัมมะจักกั อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต	โลเก อัมปะฏิวัตตียัง
ยัตถากขาตา อุโห อันตา	ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตุสวาริยะสัจเจสุ	วิสุทฺธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราชาณะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากระณะปาฐุณะ	สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

คำแปล

พระตถาคตตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เมื่อจะทรงประกาศธรรมที่ยังไม่มีใครแสดงโดยชอบในโลก ได้ทรงแสดงธรรมจักร ซึ่งกล่าวถึงส่วนที่สูงสุดสองประเภท และทางสายกลางเป็นรู้แจ้งหมดจดอริยสัจสี่

ขอเราทั้งหลายจงสวดธรรมจักรนั้นที่พระธรรมราชาทรงแสดงปรากฏสมญานามว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นสูตรประกาศพระสัมมาสัมโพธิญาณและพระสังคีติกาจารย์ได้ร่ายกรองไว้โดยความเป็นพระบาลีประเภทร้อยแก้ว เทอญ

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณสียัง
วิหะระติ, อสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัตถะ โข ภะคะวา ปญจะวัคคิเย
ภิกขุ อามันตสิ ฯ

เทวเม ภิกขเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา, โย
จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, ทิโน คัมโม โปถุชชะนิโก
อะนะริโย อะนัตถะสัจญ์หิโต, โย จายัง อัตตะกิลมะถานุโยโค, ทุกโข
อะนะริโย อะนัตถะสัจญ์หิโต ฯ

เอเต เต ภิกขเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี
อุปะสมะยาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสมะยาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ
สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสมะยาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาตปิ
ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะ-
โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อับปิเยติ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยติ
วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ
ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสมุทโย อะริยะสัจจัง ฯ
ยายัง ตัณหา โปโนพพะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตตระ
ตัตตราภินันทินี ฯ เสยยะถิทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะ-
ตัณหา ฯ อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธो อะริยะสัจจัง ฯ โย
ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรธो จาโค ปะฐินิสัสสโค
มุตติ อะนาละโย ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา
อะริยะสัจจัง ฯ อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञัณฺทิกโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ
สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญานัง อุตตะปาติ ปัญญา อุตตะปาติ วิชชา
อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญานัง
อุตตะปาติ ปัญญา อุตตะปาติ วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ประิณฺญาตฺตานติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง
อหะปาติ ปิณฺญา อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะสมุททโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง อหะปาติ ปิณฺญา
อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสมุททโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ
เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง
อหะปาติ ปิณฺญา อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสมุททโย อะริยะสัจจัง ปะทีนันติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง
อหะปาติ ปิณฺญา อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง อหะปาติ ปิณฺญา
อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกาตัพพันติ
เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง
อหะปาติ ปิณฺญา อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกะตฺตานติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสฺสฺเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อหะปาติ ญาณัง
อหะปาติ ปิณฺญา อหะปาติ วิชชา อหะปาติ อาโลโก อหะปาติ ฯ

อิหัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสังจันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสังจัง
ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ
อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสังจัง
ภาวิตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ
อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ยาระกัฏฐะ เม ภิกขะเว อิมะสุ จะตุสุ อะริยะสังเจสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ
สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก
สะพรัหมะเก สัสสะมะณะพรัหมะณียา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย,
อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิมะสุ จะตุสุ อะริยะสังเจสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง
สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

อะถาหัง ภิกขเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก
สัสสะมะณะพรวร่าหะณินา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ, อะกุปปา เม วิมุตติ,
อะยะมันติมาชาติ, นัตถิทานิ पुณฺณพะโวติ ฯ

อิหะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
ภะคะวะโต ภาสีตัง อะภินันทุง ฯ อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสสัง
ภัญญะมาเน, อายัสสะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง อัมมะจักขุ
อุทะปาทิ, ยังกิถุจิ สมนุททะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา อัมมะจักกเก, ภูมา เทวา
สัททะมะนุสสาเวสุ, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสียัง อัสสิปะตะเน
มิคะทาเย อะนุตตะรัง อัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง
สะมะเณนะ วา พรวร่าหะณะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุ
นา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ ฯ

ภูมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, จาตุมะหาราชิกา เทวา
สัททะ-มะนุสสาเวสุ ฯ จาตุมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,
ดาวะดิงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุ ฯ ดาวะดิงसानัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุ ฯ ยามานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, ตฺสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุ ฯ ตฺสิตานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุ ฯ

นิมมานะระตัง ทewanāg sātthāg sūttā, paccanimittevasavattitī tewa
sāttamannasāwesūg ។ paccanimittevasavattitīnāg tewanāg
sātthāg sūttā, phāṭṭhamāyika tewa sāttamannasāwesūg ។

เอตัมภะคะวะตา พารานะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตตัตถัง, อัปปะฏิวัตตียัง สะมะเณนะ วา
พรัหฺมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหฺมณา วา เกนะจิ วา
โลกัสสัณติ ។

อิติหะ เตะนะ ขะเณนะ เตะนะ มุหุตตะนะ, ยาวะ พรัหฺมะโลกา
สัทโท อัปปุคคัจฉิฯ อะยฺญะจะ ทะสะสะหฺสสี โลกะธาดุ, สังกัมปิ
สัปปะกัมปิ สัปปะเวธิ ។ อัปปะมาโณ จะ โอะพาโร โอะภาโส โลเก
ปาตุระโหสิ, อะติกกัมเมวะ ทewanāg tewanūgāwāg ។

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทานะสิ, อัญญาสิ ะตะ โภ
โกณทัณฺเณ อัญญาสิ ะตะ โภ โกณทัณฺเณติ ។

อิติหิหัง อายัสสะโต โกณทัณฺเณสสะ, อัญญาโกณ-
ทัณฺเณเตววะ นามัง อะโหสิตี ។

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้ฟังมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันใกล้เมือง พาราณสี

ในกาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกับพระปัญญวักคีย์ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บรรพชิตไม่ควรประพฤตีส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนี้ คือ กามสุขัลลิกานุโยค การประพฤตินให้หมกมุ่นยุ่งอยู่ กับความสุข ในกามที่ต่ำทราม เป็นพฤติกรรมของชาวบ้าน เป็นเรื่องของปุถุชน ไม่ใช่ของอริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และอัตตกิลมณานุโยค การประพฤติวัตรทรมานตนให้ลำบาก ที่ก่อให้เกิดทุกข์ ไม่ใช่ของ อริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทา ข้อปฏิบัติอันเป็นทาง สายกลางที่เข้าไม่ถึง เกี่ยวข้องส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนั้น ตถาคตได้ ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิด ปัญญาเป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้ง และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทาที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษ แล้วเป็นข้อปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้งและ เพื่อความดับทุกข์นั้น เป็นโณน (คืออะไรบ้าง)

มัชฌิมาปฏิปทา ก็คืออริยมรรคมีองค์ ๘ นั้นนั่นเอง ได้แก่
สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา
การกล่าวชอบ สัมมากัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การ
เลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบ
และสัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี่แหละคือมัชฌิมาปฏิปาทา ดังกล่าวนั้น
ที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม
ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่งเพื่อ
ความรู้แจ้ง และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ
ทุกข์ ได้แก่ความเกิดจัดเป็นทุกข์ ความแก่จัดเป็นทุกข์ ความตายจัด
เป็นทุกข์ ความเศร้าโศก ความร่ำไร ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ
และความคับแค้นใจจัดเป็นทุกข์ การพบกับอารมณ์ที่ไม่ชอบจัดเป็น
ทุกข์ การพลัดพรากจากอารมณ์ที่ชอบจัดเป็นทุกข์ และการไม่ได้รับ
อารมณ์ที่ปรารถนาจัดเป็นทุกข์ (การปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น
ก็จัดเป็นทุกข์) กล่าวโดยสรุปรวบยอด อุปาทานขันธ ๕ (รูป เวทนา
สัญญา สังขาร วิญญาณที่จิตคนเราเข้าไปยึดมั่น) จัดเป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ
ทุกข์สมุทัย (เหตุให้เกิดทุกข์) ได้แก่ ตัณหา ความทะยานอยากที่ก่อ
ให้เกิดภพใหม่ ซึ่งประกอบด้วยความยินดีพอใจ เพลิดเพลินภพและ
อารมณ์นั้นๆ

กล่าวคือ กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม ภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพเที่ยง ความอยากเป็นอยู่ และ วิภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพขาดสูญ ความอยากพรากพ้นไปจากภาวะที่ไม่ปรารถนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์) ได้แก่ ความดับสนิหัตถ์นั้นทั้งหมด ความสละตัณหานั้น ความปล่อยตัณหานั้น ความวางตัณหานั้นและความไม่พัวพันตัณหานั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติอันเป็นทางให้เข้าถึงความดับทุกข์) ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ นั้นนั่นเอง กล่าวคือ สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา การกล่าวชอบ สัมมากัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบและ สัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อุกาทานชั้น ๕ นี้คือ อริยสัจที่เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์นั้นเป็นธรรม
ที่ควรกำหนดรู้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้กำหนดรู้อริยสังคคือ
ทุกข์นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า ตัณหานี้คืออริยสังคที่เป็น
ทุกข์สมุทัย (เหตุแห่งทุกข์)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์สมุทัยนั้นเป็น
ธรรมที่ควรละ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้ละอริยสังคคือ
ทุกข์สมุทัยนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า นิพพานนี้คืออริยสัจที่เป็น
ความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือทุกข์นิโรธนั้นเป็น
ธรรมที่ควรรู้แจ้ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้รู้แจ้งอริยสัจคือ
ทุกข์นิโรธนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า (อริยมรรค) นี้คืออริยสัจ
ที่เป็นทางดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือมรรคนั้นเป็นธรรม
ที่ควรอบรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยดับมาก่อนว่า เราได้อบรมอริยสังค้อมรรค
นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตราบใดที่ปัญญาารู้เห็นตามความเป็น
จริงที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังคีติ ยังไม่หมดจดแก่
ตถาคต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตรานั้นตถาคตยังไม่ปฏิญาณว่าเป็นผู้
ตรัสรู้อุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลก ที่มีเทวดา มาร
และพรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและ
มนุษย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใดที่ปัญญาารู้เห็นตามความเป็นจริง
ที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังคีติ ได้หมดจดแก่ตถาคต
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้นตถาคตจึงปฏิญาณว่าเป็นผู้ตรัสรู้
อุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลกที่มีเทวดา มาร และ
พรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและมนุษย์

ญาณทัสสนะ คือปัญญาารู้เห็นได้เกิดแก่ตถาคตว่า ความ
หลุดพ้นของเราไม่พินาศแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ไม่มีภพใหม่อีก
ในกาลนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสธรรมจักรนี้แล้ว พระภิกษุ-
ปัญจวัคคีย์ปลื้มพระภาษิตของพระองค์ดังนี้แล

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสพระธรรมเทศนาธรรมจักรนี้อยู่

ดวงตาเห็นธรรมอันปราศจากธุลี ปราศจากมลทิน ได้บังเกิดแก่ท่าน
โกณฑัญญะว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีสภาพเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวง
นั้นก็มีสภาพดับไปเป็นธรรมดา”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศธรรมจักรแล้ว พวก
ภุมมเทวดาได้ป่าวประกาศว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดง
ธรรมจักร อันยอดเยี่ยม ณ ป่าอิสิปตนมฤทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี
เป็นธรรมที่สมณะพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะ
คิดคำนวณไม่ได้ (หรือยังไม่เคยแสดงได้)”

เหล่าเทวดาชั้นจาตุมหาราช ได้ยินเสียงของพวก
ภุมมเทวดาแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ ได้ยินเสียงของพวกจาตุมหาราช
แล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นยามา ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์
แล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดุสิต ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นยามาแล้ว
ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นนิมมานรดี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดุสิต
แล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดา
ชั้นนิมมานรดีแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

ทวยเทพที่นับเนื่องในหมู่พรหม ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้น
ปรนิมมิตวสวัตติแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

“พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงธรรมจักรอันยอดเยี่ยม ณ ป่า
อิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี เป็นธรรมที่สมณะ พราหมณ์
เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะคัดค้านไม่ได้”

เสียงป่าวประกาศในโลกนี้ได้แพร่สะพัดถึงพรหมโลก โดย
ชั่วขณะนั้นด้วยประการฉะนี้ หมื่นโลกธาตุนี้ได้สั่นสะเทือนหวั่นไหว
และเกิดโอภาสอันใหญ่หลวงหาประมาณมิได้ในโลก ยิ่งกว่า
เทวานุภาพของเทวดาทั้งหลาย

ณ กาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเปล่งพระอุทานว่า
“ท่านทั้งหลาย โกณฑัญญะรู้แล้วหนอ ท่านทั้งหลาย โกณฑัญญะรู้
แล้วหนอ” ฉะนั้น ท่านโกณฑัญญะจึงได้ปรากฏนามนี้ว่า “อัญญา-
โกณฑัญญะ พระโกณฑัญญะผู้รู้แล้ว” ฉะนี้แล ฯ

บทมงคลสูตร

มงคลสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยมงคลแห่งชีวิต การนำมงคลสูตรมาสวด ก็เพื่อจะทำให้มงคลต่างๆ ตามที่ปรากฏในพระสูตร เกิดขึ้นกับชีวิต นอกจากนั้น มงคลสูตร ยังมีอานุภาพในการป้องกันภัยอันตรายอันจะเกิดจากความไม่เที่ยงธรรม ของเหล่าคนพาลสันดานหยาบทั้งหลาย ในงานทำบุญโดยทั่วไป พระสงฆ์นิยมสวดมงคลสูตรพร้อมกับเจ้าภาพจุดเทียนมงคล อันแสดงถึงความส่องสว่าง รุ่งเรืองแห่งมงคลในชีวิต การสวดมงคลสูตรก่อนสูตรอื่นทั้งหมด เป็นการแนะนำผู้ฟังว่า ผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักมงคลทั้ง ๓๘ ประการ ตามที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนนั้นเป็นชีวิตที่มีมงคล ชีวิตเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องไปแสวงหามงคลภายนอก จากที่ไหน เพราะเป็นชีวิตที่มีมงคลอยู่ในตัวแล้ว และหากทำได้ ก็จะสามารถพ้นทุกข์ โศก โรค ภัย ในการดำเนินชีวิต และถึงความพ้นทุกข์ได้ในที่สุด

มงคลสูตร

พะทุ เทวา มนุสสา จะ
อากังขะมานา โสตถานัง

มังคะลานิ อะจินตะยุง
พรัทธิ มังคะละมุตตะมัง ฯ

อะเสวะนา จะ พาลานัง
ปุชา จะ ปุชนะนียานัง
ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ
สุภาสิตา จะ ยา วาจา
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง
อะนากุลา จะ กัมมันตา
ทานัญจะ ธัมมะจะรียา จะ
อะนะวัชชานิ กัมมานิ
อาระตี วิระตี ปาปา
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ
การะโว จะ นิวาโต จะ
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง

ปีณชิตานัญจะ เสวะนา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
วินะโย จะ สุสิกขิโต
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุตตะทารัสสะ สังคะโห
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ญาคะกานัญจะ สังคะโห
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สันตุฎฐี จะ กะตัญญูตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ

ขันตี จะ โสวะจัสสะตา
กาเลนะ อัมมะสากัจฉา
ตะโป จะ พรีหิมะจะริยัญจะ
นิพพานะสังฉิกิริยา จะ
ผุฏฐัสสะ โลกะอัมเมทิ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง
เอตาทิสานิ กัตถวานะ
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ

สละมณานิฏจะ ทัสสะนัง
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สัพพัตถะมะปะราชาตา
ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

คำแปล

เทวดา ได้กราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยคาถาว่า
เทวดาและมนุษย์เป็นอันมาก ต่างก็หวังความสุขสวัสดี จึงได้พากันคิดเรื่องมงคล คือเหตุให้ถึงความเจริญทั้งหลาย ขอพระองค์โปรดตรัสมงคลอันสูงสุดเถิด ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสสิ่งที่เป็นมงคลตอบว่า
การไม่คบคนพาลทั้งหลาย ๑ การคบบัณฑิตทั้งหลาย ๑
การบูชาผู้ที่ควรบูชา ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ๑ ความมีบุญที่ได้ทำไว้ในกาลก่อน ๑
การวางตัวเหมาะสมชอบธรรม ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
ความเป็นผู้มีการศึกษาเล่าเรียนมามาก ๑ ความเป็นผู้มี

ศิลปวิทยา ๑ ความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ได้รับการอบรมมาดี ๑
การพูดจาปราศรัยดี ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การเลี้ยงดูบิดามารดา ๑ การสงเคราะห์บุตร ๑ การ
สงเคราะห์ภรรยา ๑ การทำงานไม่คั่งค้าง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การให้ทาน ๑ การประพฤติตามหลักธรรม ๑ การสงเคราะห์
ญาติทั้งหลาย ๑ การทำงานที่ปราศจากโทษ ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การงดเว้นจากความชั่ว ๑ การบังคับตนจากการดื่มน้ำเมา ๑
ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ฯ

การมีความเคารพ ๑ การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ๑ การมี
ความสันโดษ ๑ การมีความกตัญญู ๑ การพึงธรรมตามกาล ๑
ทั้ง ๕ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ฯ

ความอดทน ๑ ความเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย ๑ การพบเห็น
สมณะ ๑ การสนทนาธรรมตามกาล ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ฯ

การมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส ๑ การประพฤติ
พรหมจรรย์ ๑ การเห็นอริยสัจทั้งหลาย ๑ การทำพระนิพพานให้
แจ้ง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ฯ

ผู้ที่มีจิตถูกโลกธรรมกระทบแล้วไม่หวั่นไหว ๑ จิตไม่มีความ
โศกเศร้า ๑ จิตหมดธุลีคือกิเลส ๑ จิตถึงความปลอดโปร่ง คือ
ปลอดจากกิเลสทั้งปวง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ฯ

เทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย พวกท่านปฏิบัติตามมงคลอันเป็น
เหตุนำไปสู่ความเจริญนี้แล้ว จะเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ข้าศึกทุกหมู่เหล่า
ย่อมถึงความสุขสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน นี่เป็นมงคลสูงสุดของเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย ฯ

บทรัตนสูตร

รัตนสูตร เป็นพระสูตรที่พระอานนทเถระ เรียนจาก พระพุทธองค์โดยตรง เพื่อใช้สวดขจัดปัดเป่าภัยพิบัติ ที่เกิดกับชาว กรุงเวสาลี พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้พระเถระ อ้าวงคุณของพระรัตนะ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ทำสังกิริยาให้เกิดเป็นอานุภาพ ขจัด ปัดเป่าภัยพิบัติทั้งหลาย เนื้อความรัตนสูตร ท่อนแรก เริ่มต้น ด้วยการแนะนำให้เหล่าภุคตทั้งหลายได้อนุโมทนาบุญกุศลที่หมู่มนุษย์ อุทิศให้ และเมื่ออนุโมทนาแล้ว ขอให้เกิดความเมตตา ทำการรักษา มนุษย์ทั้งหลาย เนื้อความต่อมา เป็นการอ้าวงคุณพระรัตนตรัย เป็นสัจวาจา ให้เกิดความสวัสดี ส่วนท่อนสุดท้ายเป็นคำกล่าวของ ท้าวสักกะที่ผูกขึ้นเป็นคาถาพรรณนาคุณพระรัตนตรัยเป็นสัจวาจาให้ เกิดความสวัสดี ภายหลังได้กลายเป็นแบบอย่าง ในการทำน้ำ พระพุทธรมณฑ์ สำหรับพระสงฆ์สาวก ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ทุกครั้งที่มีการทำน้ำพระพุทธรมณฑ์ จะต้องสวดรัตนสูตร

ด้วยอานุภาพแห่งรัตนสูตรนี้ แม้กรุงเวสาลีจะเกิดภัยพิบัติ อย่างร้ายแรง ผู้คนอดอยากล้มตาย เป็นจำนวนมาก ชากศพลูกทิ้ง เคลื่อนนครภูตผีปีศาจทำอันตรายแก่หมู่มนุษย์ โรคระบาดเกิดขึ้น แพร่กระจายไปทั่วผู้คนล้มตายเหลือที่จะนับได้ เมื่อพระพุทธองค์ทรง รับสั่งให้พระอานนทเถระสวดรัตนสูตร และประพรมน้ำพระพุทธรมณฑ์

ภัยพิบัติร้ายแรงเช่นนี้ ก็ยังระงับลงได้ อย่างฉับพลัน จุดประสงค์ของ
การสวดรัตนสูตร ก็เพื่อเป็นการขจัดภัยทั้ง ๓ ประการ ตามที่ปรากฏ
ในพระสูตร คือข้าวยากหมากแพง (ทุพภิกขภัย) ๑ ญาติพี่น้อง
ทำอันตราย (อะมะนุสสะภัย) ๑ โรคภัยไข้เจ็บ (โรคะภัย) ๑ ให้
อันตรายนั้นไป

รัตนสูตร (ย่อ)

ยังกิญจิ วิตัง อีธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณัตถัง
นะ โน สมะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ
ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณัตถัง
ยะทังคะคา สักกัยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ อัมเมนะ สมะตติ กิญจิ
อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ

ยัมพุททะเสฏโฐ ปะริวัณณะยิ สุจิ
 สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ
 เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัฏฐา
 จัตตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณียา สุคะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ
 เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัพเพนะ
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
 ลัทธา มุธา นิพพุตัง ญะณะมานา
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ
 ชินัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวัสสัมมิง

เต ชีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ อีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ

คำแปล

ทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งในโลกนี้ หรือโลกอื่น หรือรัตนอัน
สูงค่าในสรวงสวรรค์ บรรดา มี ทรัพย์หรือรัตนนั้น ที่มีค่าเสมอ
ด้วยพระตถาคตเจ้านั้น ไม่มีเลย ข้อนี้ เป็นรัตนคุณอย่างสูงใน
พระพุทธเจ้าประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

พระศากยมุณีเจ้า ทรงมีพระหฤทัยดำรงมั่น บรรลุธรรมอัน
เป็นที่สิ้นกิเลส สิ้นราคะ เป็นอมตะ ประณิตนั้นแล้ว สิ่งใดจะเสมอ
ด้วยพระธรรมนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระธรรม
ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

สมาธิอื่นใด จะเสมอด้วยสมาธิที่พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ
ทรงสรรเสริญไว้ว่า เป็นธรรมสะอาดหมดจด บัณฑิตทั้งหลายย่อมรับ
ว่า สามารถให้ผลต่อเนื่องได้โดยลำดับนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ก็รัตนคุณ
อย่างสูง ในพระธรรมประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุข
สวัสดิ์เกิด

พระสงฆ์สาวกของพระสุคตเจ้า ๘ ท่าน นับเป็นคู่ได้ ๔ คู่ ซึ่งสัตบุรุษทั้งหลาย สรรเสริญแล้ว บุคคลเหล่านั้น เป็นผู้ควรแก่ ทักขิณาทาน ทานที่ถวายแก่ท่านเหล่านั้น ย่อมมีผลมาก แม้ข้อนี้ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจึงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

ในพระศาสนาของพระโคตมพุทธเจ้า ย่อมจะมีพระอริยบุคคล ผู้ตั้งใจทำความเพียรดี มีจิตมั่นคง หมัดความใคร่ บรรลุอรหัตผล เข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นอมตะ ปราศจากความเร่าร้อนทั้งปวง แม้ข้อนี้ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจึงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

พระอริยบุคคลผู้มีกรรมเก่าหมดสิ้นแล้ว กรรมอันเป็นเหตุให้เกิดในภพใหม่ ก็ไม่มี ท่านเหล่านั้น มีจิตเปื้อน่ายในอันที่จะเกิดในภพต่อไป ขจัดพิษคือกิเลส ให้สิ้นไปแล้ว ปราศจากความพอใจในกาม อันจะทำให้เกิดอีก มีปัญญาแหลมคม ย่อมปรินิพพานเหมือนประทีปดับไป เพราะสิ้นเชื้อเพลิง แม้ข้อนี้ ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจึงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด ฯ

บทกรณียเมตตสูตร

กรณียเมตตสูตร เป็นพระสูตรที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำ พระภิกษุให้แผ่เมตตาจิตไปในมวลสรรพสัตว์ ตลอดจนเทพเทวา ภูตผี ปีศาจทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไร้พรมแดนขีดชั้น ไม่ว่าสัตว์นั้น หรือเขาผู้นั้นจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนาอะไร จะเกี่ยวข้องกับเรา โดยความเป็นญาติ เป็นประเทศ เชื้อชาติ ศาสนาหรือไม่ก็ตาม ให้มีจิตกว้างขวางไร้ขอบเขตขีดชั้น ขอให้เขาได้มีความสุข หากทำได้เช่นนี้ นอกจากเทวดาจะไม่แสดงสิ่งที่น่ากลัวหลอกหลอน แล้ว ยังมีใจอนุเคราะห์พระภิกษุ โดยไมตรีจิตด้วยความอ่อนโยน มีเมตตา

เมื่อต้องเดินทางผ่านป่าเขาลำเนาไพร หรือไปอยู่ในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย ท่านให้สวดกรณียเมตตสูตร เพื่อเป็นเครื่องคุ้มครอง ป้องกันภัยอันตราย อันจะเกิดจากอมนุษย์ ภูตผี ปีศาจ ทั้งหลาย ให้เกิดเป็นความอ่อนโยน มีเมตตา

กรณียเมตตสูตร

กระณียะมัตถะกุสะเลนะ
ลักโก อุชฺฐ จะ สุทฺฐ จะ
สันตฺสสะโก จะ สุภะโร จะ
สันตินทรีโย จะ นิปะโก จะ
นะ จะ ขุทฺทัง สะมาจะเร กิณฺณจิ
สุชีโน วา เขมิโน โทนตฺ
เย เกจิ ปาณะภูตตฺถิ
ทีฆา วา เย มะหันตา วา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา
ภูตา วา สัมภะเวสี วา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ
พียาโรสะนา ปะฐีฆะสัณฺณยา
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสิมัง
อุทฺธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
เอตัง สะติง อะธิฏฺฐะยยะ

ยันทัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สุวะโจ จัสสะ มุทฺธ อะนะติมานี
อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
อัปปะคัพโถ กุเลสุ อะนะนุคิโธ
เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สัพเพ สัตตา ภะวันตฺ สุจิตตตา
ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
มัจฉิมา รัสสะกา อะนุกะถุลา
เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
สัพเพ สัตตา ภะวันตฺ สุจิตตตา
นาติมัญญะถะ กัตถะจิ นัง กิณฺณจิ
นาณฺณญะมัญญัสสะะ ทุกขะมิจเฉยยะ
อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิตฺโธ
พัร်หะเมตัง วิหารัง อิธะมาตุ

ทวิภูฏิกจะ อะนุปะคัมมะ
กามสุ วินายะ เคธัง

สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติ ๑

คำแปล

ภิกษุผู้ฉลาดในสิ่งที่เป็ประโยชน์ ประสงค์จะบรรลุแดนสงบ (พระนิพพาน) พึงทำตน (ตามหลักไตรสิกขา) ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญ ซื่อตรง มีความมุ่งมั่น วาง่ายอ่อนโยน หมดความยึดถือตัว (ไม่มีอติมานะ)

อนึ่ง ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย มีกิจธุระน้อย ดำเนินชีวิตเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีอินทรีย์สงบมีปัญญาพาตัวรอด ไม่คะนอง ภายวจา ไม่พัวพันกับตระกูลทั้งหลาย (ไม่ประจบเอาใจพวกคฤหัสถ์) ที่ร่ำรวยหรือมีอำนาจ

ไม่พึงประพฤตสิ่งเล็กน้อยอะไรที่จะเป็นเหตุให้ผู้รู้ตำหนิ (พึงแผ่เมตตาจิตไปในสรรพสัตว์ว่า) ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้มีความสุข กายสุขใจ ปลอดพ้นจากภัยทั้งปวงทำตนให้ถึงสุขเถิด

สัตว์มีชีวิตทั้งหลาย ทั้งที่เป็นผู้वादสะดุ้ง (มีกิเลส) ทั้งที่มั่นคง (หมดกิเลส) บรรดาที่มีทั้งหมด ทั้งที่มีกายยาวใหญ่ ปานกลาง สั้น เละเอียดหรือหยาบ

ทั้งที่เคยเห็นหรือไม่เคยเห็น ทั้งที่อยู่ไกลหรือใกล้ ทั้งที่เกิด แล้วหรือที่กำลังแสวงหาที่เกิด ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่านั้นจงมีความสุขกาย สุขใจเถิด

เกิดเป็นคนไม่พึงหลอกลวงกัน ไม่พึงดูหมิ่นกันในที่ไหนๆ ไม่
พึงเบียดเบียน ทำร้ายกันหรือมีใจมุ่งร้ายปรารภนาทุกซ์แก่กันและกัน

มารดาถอนอมบุตรคนเดียวของตนด้วยชีวิต ฉันทใด บุคคลพึง
เจริญเมตตาจิตไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวงฉันทนั้น

บุคคลพึงเจริญเมตตาจิตอันไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไม่มี
เวรไม่มีศัตรู ในสัตว์โลกทั้งหมด ในอรูปภูมิเบื้องบน (อรูปพรหม ๔)
ในรูปภูมิเบื้องกลาง (รูปพรหม ๑๖) และกามาวจรภูมิเบื้องต่ำ
(เทวโลกมนุษย์โลกอบายภูมิ)

ผู้เจริญเมตตาจิตเช่นนี้นั้น ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดจะยืน
เดิน นั่งหรือนอนอยู่ก็ตาม จะเป็นผู้ปราศจากความท้อแท้เหนื่อย
หน่าย จะตั้งสติไว้ได้นานตราบเท่าที่ต้องการ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ตรัสการอยู่ด้วยเมตตาเช่นนี้ว่าเป็นความประพฤติที่ประเสริฐใน
พระศาสนานี้

บุคคลผู้แผ่เมตตาจิตนั้นจะไม่ถลำเข้าสู่ความเห็นผิด เป็นผู้
บริบูรณ์ด้วยศีล ถึงพร้อมด้วยความเห็นชอบ เมื่อขจัดความยินดีใน
กามทั้งหลายได้แล้ว ย่อมไม่กลับมาสู่การเกิดในครรภ์อีกครั้งแน่นอน
(สำเร็จเป็นพระอรหันต์และปรินิพพานไปในที่สุด)

บทชั้นอธิตร

ชั้นอธิตร เป็นคาถาที่พระพุทธองค์ ทรงสอนให้พระภิกษุแผ่เมตตาไปในบรรดาตระกูลที่มีพิษุร้ายทั้งหลาย เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกันตนเองจากสัตว์ร้าย ปรากฏทั้งในพระวินัยปิฎกและพระสุตตันตปิฎก นอกจากจะเป็นคาถาสำหรับป้องกันอสรพิษและสัตว์ร้ายทั้งหลายแล้ว ยังสามารถป้องกันอันตรายจากยาพิษทั้งหลายได้ด้วย

ชั้นอธิตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง
ฉัพพยาปุตเตหิ เม เมตตัง
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา
สัพเพ ภัทธานิ ปัสสันตุ

เมตตัง เอรापะเถหิ เม
เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
เมตตัง พะหุปะเทหิ เม
มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง หิงสิ พะหุปะโท
สัพเพ ภูตา จะ เภวะลา
มา ภิญจิ ปาปะมาคะมา

**อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ธัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ,
ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี
สระพะ มุสิกกา, กะตา เม รักษา กะตา เม ประริตตา, ปะฎิกกะมันตุ
ภูตานิ, โสกัง นะโม ภาคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ**

คำแปล

ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลวิรูปักข์,
ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลเอราภธ, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลฉัพยาบุตร, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลกัณหาโคตมกะ, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับสัตว์ทั้งหลายที่มี ๔ เท้า, ความเป็นมิตรของ
เรา จงมีกับสัตว์ที่มีเท้ามาก, สัตว์ไม่มีเท้าอย่าเบียดเบียนเรา สัตว์
๒ เท้า อย่าเบียดเบียนเรา สัตว์ ๔ เท้า อย่าเบียดเบียนเรา สัตว์มาก
เท้าอย่าเบียดเบียนเรา ขอสรรพสัตว์มีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาทั้งหมด
จนสิ้นเชิง จงเห็นซึ่งความเจริญทั้งหลายทั้งปวงเกิด โทษลามก
อย่าได้มาถึงแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น

พระพุทธเจ้าทรงพระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระธรรมมี
พระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระสงฆ์ก็มีพระคุณสุดที่จะประมาณได้

แต่สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ แมงมุม
ตุ๊กแก หนู ยังมีประมาณกำหนดได้

ข้าพเจ้าได้ทำการรักษาแล้ว ได้ทำการป้องกันแล้ว ขอสัตว์
ทั้งหลายจงหลีกเลี่ยงไปเสียเถิด ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ขอความนอบน้อมแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๗ พระองค์ ฯ

บทเมตตานิสังสตุตปาฐะ

เมตตานิสังสตุตปาฐะ กล่าวถึงอานิสงส์ของการเจริญเมตตา
ว่ามีทั้งสิ้น ๑๑ ประการ กล่าวคือ หลับก็เป็นสุข, ตื่นก็เป็นสุข, ไม่ฝัน
เห็นสิ่งลามก, เป็นที่รักของมนุษย์, เป็นที่รักของอมนุษย์, เทวดาย่อม
รักษา, ไฟ ยาพิษ หรือศัสตราไม่กล้ากราย, จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว,
สีกายย่อมผ่องใส, เป็นผู้ไม่หลงใหลเมื่อจะตาย, เมื่อยังไม่ถึงพระนิพพาน
ย่อมไปบังเกิดในพรหมโลก

เมตตานิสั่งสวดปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สาวัตถิยัง วิหะระติ,
เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อารามे ฯ ตัตถะ โข ภะคะวา
ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภะทันทะเต เต ภิกขุ ภะคะวะโต
ปัจจุสสสุ ฯ ภะคะวา เอตะทะโวจะ ฯ เมตตายะ ภิกขะเว
เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ, ยานีกะตายะ
วัตถุกะตายะ อะนุกุฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ,
เอกาทะสานิสังสา ปาฎิกังขา ฯ กะตะเม เอกาทะสะ ฯ สุขัง สุขะติ ฯ
สุขัง ปะฏิพุชชะติ ฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ ฯ มะนุสสานัง
ปิโย โหติ ฯ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ เทวะตา รักษันติ ฯ
นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ฯ ตุวะภูง์ จิตตัง
สะมาธิยะติ ฯ มุขะวันโณ วิปะสัฑเฑติ ฯ อะสัมมุพโห กาลัง
กะโรติ ฯ อุตตะรัง อัมปะฏิวิชฌันโต ภัรรหมะโลกุปะโค โหติ ฯ
เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
พะหุลีกะตายะ, ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุกุฐิตายะ
ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ, อิมะ เอกาทะสานิสังสา ปาฎิกังขาติ ฯ
อิทมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภะคะวะโต
ภาสิตัง, อะภินันทุนติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ที่พระอาราม สร้างถวายโดย อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ชื่อเชตวัน ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาเข้าเฝ้า เมื่อภิกษุทั้งหลายรับทราบ ได้เข้าเฝ้า พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่น โดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว บรรลด้วยดีแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ ประการ ๑๑ ประการเป็นไฉน คือ ย่อมหลับเป็นสุข ๑ ย่อมตื่นเป็นสุข ๑ ย่อมไม่ฝันลามก ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่งมนุษย์ทั้งหลาย ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่ง อมนุษย์ทั้งหลาย ๑ เทวดาทั้งหลายย่อมรักษา ๑ ไฟ ยาพิษหรือ ศาสตร์หาย่อมไม่กล้ากรายได้ ๑ จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว ๑ สิ้นหยา ย่อมผ่องใส ๑ เป็นผู้ไม่หลงใหลทำกาละ ๑ เมื่อไม่แห่งตลอดคุณอันยัง ย่อมเป็นผู้เข้าถึงพรหมโลก ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้ เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่นโดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว บรรลด้วยดีแล้ว พึงหวัง อานิสงส์ ๑๑ ประการนี้แล ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ดังนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลาย เหล่านั้นได้มีใจปลาบปลื้มชื่นชมภาสิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วแล ฯ

บทโมรปริตร

โมรปริตร คือปริตรที่นกกยุงทองโพธิสัตว์สาธยายเป็นประจำ กล่าวถึงคุณของพระพุทธเจ้าแล้วน้อมพระพุทธคุณมาพิทักษ์คุ้มครองให้มีความสุข มีประวัติตำนานความเป็นมาว่าสมัยหนึ่ง ครั้นพระบรมศาสดา เสวยพระชาติเป็นนกกยุงทองโพธิสัตว์ อาศัยอยู่บนเขา ไกลป่าหิมพานต์ ในครั้งนั้น ก่อนจะบินไปหาอาหารในตอนเช้า นกกยุงทองพระโพธิสัตว์จะบินขึ้นไปจับบนยอดภูเขามองดูพระอาทิตย์ที่กำลังขึ้น แล้วสาธยายพระปริตรนมัสการพระอาทิตย์ โดยร่ายมนต์สาธยายสองคาถาแรกว่า อุเทตะยัญจักขุมา เป็นต้น และนอบน้อมบูชาพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พร้อมทั้งระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าเหล่านั้นด้วย แล้วจึงบินออกไปหาอาหาร

โมรปริตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หริสสะวัณโณ ปะฐะวิปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หริสสะวัณณัง ปะฐะวิปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปริตตัง กัตถวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หริสสะวัณโณ ปะฐะวิปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หริสสะวัณณัง ปะฐะวิปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปริตตัง กัตถวา โมโร วาสะมะกัปปะยิตติ ฯ

คำแปล

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองอุทัยแผ่ขึ้นมาสาดส่องปฐพีให้สว่างอยู่ ข้าพเจ้าขอนมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่างอยู่นั้น ในวันนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้นแล้วพึงอยู่เป็นสุขตลอดวัน

พระพุทธเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครองข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อมแด่วิมุตติธรรม

นกยูงโพธิสัตว์นั้นครั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงออกแสวงหาอาหาร

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่าง กำลังอัสดงคต ข้าพเจ้าขอนมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่างนั้น ในวันนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้น แล้วพึงอยู่เป็นสุขตลอดราตรี

พระพุทธเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครอง

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่
พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อม
แด่วิมุตติธรรม

นกยูงโพธิสัตว์นั้นครั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงนอน
พักผ่อนฉะนี้แล.

บทจันทปริตตปาฐะ

จันทปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรودพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ้พ่าย
ไป ดุจจันทิมเทวบุตรผู้ประกาศว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่ง
จึงได้พ้นภัยจากอสูรินทราหู ด้วยพระพุทธานุภาพ

จันทปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvattiyā
viharasī, cetavāne aññātapīṇaṅkassasā, āraṃe ฯ तेने โข
ปะนะ สมะเยะ จันทิมา เทวะปุตโต ราชานา อะสุรินเทนะ คหิตโต
โหติ ฯ อะถะโข จันทิมา เทวะปุตโต ภะคะวันตัง สะระมานो
ตายัง เวลāยัง อิมัง คาลัง อะภāสิ

นะโม เต พุทธะวীরตฺถุ วิปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวาติ ฯ
อะถะโข ภะคะวา จันทิมา เทวะปุตตัง อารัพพะ ราชุง อะสุรินทัง
คāถายะ อัชฌะภāสิ

ตะถาคะตัง อะระหันตัง จันทิมา สะระณัง คะโต
ราชู จันทัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะภāติ ฯ
อะถะโข ราชู อะสุรินโท จันทิมา เทวะปุตตัง มุญจิตฺวา
ตะระมานะรูปุเ ยะนะ เวปะจิตติ อะสุรินโท เตนุปะสังกะมิ
อุปะสังกะมิตฺวา สังวิคโค โลมะหัญฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญāสิ ฯ
เอกะมันตัง ชฺฐิตัง โข ราชุง เวปะจิตติ อะสุรินโท คāถายะ อัชฌะภāสิ

กินนุ สันตะระมานอ วะ ราชู จันทัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูปุ อาคัมมะ กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสึติ ฯ
สັตตะธา เม ณะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุยัง ละเภ
พุทฺธะคāถāภีคิโตมหิ โน เจ มุญญะยยะ จันทิมันติ ฯ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อาราม ที่อนาถปิณฑิกคฤหบดีสร้างถวายเป็นเมืองสาวัตถิ โดยสมัยนั้นแล จันทิมเทวบุตรถูกอสุนทรหาหุเข้าจับแล้ว ครั้นนั้น จันทิมเทวบุตร ระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ภาวนิตถาคณานี้ในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทเจ้า ผู้แก่แล้วแล้ว ขอความนอบน้อมจงมีแด่ พระองค์ พระองค์เป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรมทั้งปวง ข้าพระองค์ถึง เฉพาะแล้ว ซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จงเป็นที่พึ่งแห่งข้า พระองค์นั้น ฯ”

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค ทรงปรารภจันทิมเทวบุตรได้ตรัส กะอสุนทรหาหุด้วยพระคาถาว่า

“จันทิมเทวบุตร ถึงตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง ดูกรหาหุ ท่านจงปล่อยจันทิมเทวบุตร พระพุทเจ้าทั้งหลายเป็น ผู้อนุเคราะห์แก่โลก ฯ”

ลำดับนั้นอสุนทรหาหุ ปล่อยจันทิมเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุนทรเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็น ผู้เศร้าสลด เกิดขนลุกชูชัน ได้ยินอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ อสุนทรเวปจิตติ ได้กล่าวกะอสุนทรหาหุ ผู้ยินอยู่ ณ ที่ควร ส่วน ข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบปล่อย
พระจันทร์เสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร้าสลด มายืนกลัวอยู่ ฯ”

อสุรินทราหูกล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขับด้วยคาถาของพระพุทธเจ้า หากข้าพเจ้า
ไม่พึงปล่อยจันทิมเทวบุตร ศีระของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิต
อยู่ ก็ไม่พึงได้รับความสุข ฯ”

บทสุริยปริตตปาฐะ

สุริยปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ่พ่าย
ไป ดุจสุริยเทวบุตรผู้ประกาศว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่ง
จึงได้พ้นภัยจากอสุรินทราหู ด้วยพระพุทธานุภาพ

สุริยปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvattiyā viharasit,
setthavāne aññāṇapīṇṭhikāssa, āraṃhe ฯ तेन चो ปะนะ สะมะเย
สุริโย เทวะปุตโต ราหุणा อะสุรินเทนะ คหิโต โหติ ฯ อะถะโข สุริโย
เทวะปุตโต ภะคะวันตัง สะระมาโน ตายัง เวลายัง อิมัง คากัง อะภาสิ

นะโม เต พุทธะวীরตถุ

วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ

สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ

ตัสสะ เม สะระณัง ภะวาติ ฯ

อะถะโข ภะคะวา สุริยัง เทวะปุตตัง อารัพพะ ราहुง อะสุรินทัง
คากายะ อัมมะภาสิ

ตะถาคะตัง อะระหังตัง

สุริโย สะระณัง คะโต

ราहु สุริยัง ปะมุญจัสสุ

พุทธา โลกานุกัมปะกา ฯ

โย อันธะกาเร ตมสี ปะกังกะโร

เวโรจะโน มัณทะลลิตุ คคคะเตโซ

มา ราहु คิลี จะระมันตะลิกเข

ปะชัง มะมะ ราहु ปะมุญจะ สุริยันติ ฯ

อะถะโข ราहु อะสุรินโท สุริยัง เทวะปุตตัง มุญจิตฺวา ตะระมานะรูป
เยนะ เวปะจิตติ อะสุรินโท เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตฺวา สังวิคโค
โลมะหังกุฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ ฯ เอกะมันตัง จุตัง โข ราहु
เวปะจิตติ อะสุรินโท คากายะ อัมมะภาสิ

กินนุ สันตะระมาโน วะ
สังวิคคะรูปุ อาคัมมะ
สัตตะธา เม ฉะเล มุทธา
พุทธะคาถาภิกิโตมทิ

ราหู สุริยั ปะมฺญจะสิ
กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ ฯ
ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
โน เจ มฺญเจยยะ สุริยันติ ฯ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้
สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อาราม
ที่อนาถปิณฑิกกฤหบดีสร้างถวายใกล้เมืองสาวัตถี ก็โดยสมัยนั้น
สุริยเทวบุตร ถูกอสุรินทราหูเข้าจับแล้ว ครั้งนั้น สุริยเทวบุตร ระลึก
ถึงพระผู้มีพระภาค ได้กล่าวคาถาขึ้นในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทธเจ้า ผู้แก่แล้วกล้า ขอความนอบน้อมจงมีแด่
พระองค์ พระองค์เป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรมทั้งปวง ข้าพระองค์ถึง
เฉพาะแล้วซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จงเป็นที่พึ่งแห่งข้าพระองค์
นั้น ฯ”

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงปรารภสุริยเทวบุตรได้ตรัส
กะอสุรินทราหูด้วยพระคาถาว่า

“สุริยเทวบุตร ถึงตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง ดูกร
ราหู ท่านจงปล่อยสุริยะ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นผู้อนุเคราะห์แก่
โลก สุริยะใดเป็นผู้ส่องแสง กระทำความสว่างในที่มืดมิด มีสัญญาณ

เป็นวงกลม มีเดชสูง ดูกรราหู ท่านอย่ากลืนกินสุริยะนั้น ผู้เที่ยวไป
ในอากาศ ดูกรราหู ท่านจงปล่อยสุริยะ ผู้เป็นบุตรของเรา ฯ”

ลำดับนั้น อสุรินทราหู ปล่อยสุริยเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน
กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุรินทเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็นผู้
เศร้าสลด เกิดชนลุกชูชัน ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ

อสุรินทเวปจิตติ ได้กล่าวกะอสุรินทราหู ผู้ยืนอยู่ ณ ที่ควร
ส่วนข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบ ปล่อย
พระสุริยะเสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร้าสลด มายืนกล้วอยู่ ฯ”

อสุรินทราหู กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขับด้วยคาถาของพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพเจ้าไม่พึง
ปล่อยพระสุริยะ ศีรษะของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิตอยู่ ก็ไม่
พึงได้รับความสุข ฯ”

บทวิภูฏกปริตร

วิภูฏกปริตร เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธองค์ เมื่อครั้งถือกำเนิดเป็นลูกนกคุ้ม แล้วทำปริตรป้องกันตนเองจาก ไฟป่า ปรากฏอยู่ในพระสูตรตันตปิฎก จรียาปิฎก และวิภูฏกชาดก อรรถกถาชาดก

วิภูฏกปริตร เป็นพระปริตรที่กล่าวอ้างคุณ คือศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ และสัจจะ ของพระพุทธเจ้า ในอดีตทั้งหลาย แล้วน้อมเอาพระพุทธานุคุณดังกล่าว มาบังเกิดเป็น อานุภาพ ปกป้องคุ้มครองอันตรายอันจะเกิดจากไฟทั้งหลาย ให้เกิด ความสุขสวัสดิ์แก่ชีวิต การสวดคาถานี้ ก็เพื่อเป็นการป้องกัน อันตรายอันเกิดจากไฟ (ป้องกันอัคคีภัย) และเหตุเดือดร้อนวุ่นวาย นานาประการ ให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข

วิภูฏกปริตร

อตฺถิ โลเก สีละคุโณ
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ
อาวัชชิตฺวา ธัมมะพะลัง
สัจจะพะละมะวัสสาเย
สันติ ปักขา อะปัตตนะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง
วัชเชสิ โสพะสะ กะรีสานิ
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ

สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
สะริตฺวา ปุพพะเก ชินะ
สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปาทา อะวัญจะนา
ชาตะเวทะ ปะภูกกะมะ
มะหาปัชชะลิโต สิจิ
อุทะกัง ปัตฺวา ยะถา สิจิ
เอสา เม สัจจะปาระมิตี ฯ

คำแปล

คุณคือศีล สัจจะ ชีวิตที่สะอาด และความเอื้ออาทร มีอยู่ใน
โลก ด้วยความสัตย์นั้น ข้าพเจ้า จักกระทำสักกิริยาอย่างยอดเยี่ยม
ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพลาณภาพแห่งพระสัทธรรม น้อมรำลึกถึง
พระพุทธเจ้า ผู้ทรงพิชิตมารในอดีต ยึดมั่นในกำลังแห่งสัจจะที่
ข้าพเจ้ามีอยู่ จึงขอทำสักกิริยา ว่า

ปีกทั้งสองข้างของข้าพเจ้า มีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ
บินได้ เท้าทั้งสองข้างของข้าพเจ้า มีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ

เดินได้ พ่อแม่ก็พากันบินหนีไฟออกไปเสียแล้ว พระเพลิงเอย ขอท่าน
จงดับเสียเถิด

พร้อมกับเมื่อข้าพเจ้ากระทำสักการียา เปลวเพลิงที่ลุกโชน
รุ่งโรจน์ใหญ่หลวงนัก ก็กลับเย็นที่ไว้ ๑๖ กรีส เหมือนเปลวไฟตกถึง
น้ำแล้วมอดดับ ฉะนั้น

ไม่มีผู้ใดเสมอด้วยสัจจะของข้าพเจ้า นี่คือสัจบาร์มีของ
ข้าพเจ้า ฯ

บทอนุสรณปาฐะ

บทอติปิ โส เป็นเนื้อความส่วนหนึ่งในรัชคสูตร ว่าด้วย
อานุภาพแห่งการน้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธานุ
พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้เกิดกำลังใจในการเผชิญปัญหาและ
อุปสรรคนานาประการ โดยพระพุทธองค์ทรงนำเรื่องการทำสงคราม
ระหว่างเทพกับอสูรมาเป็นข้อเปรียบเทียบ เพื่อเตือนให้พระภิกษุ
ผู้ไปทำความเพียรอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพรอันเจียบสัจด์ ห่างไกลจาก
ผู้คนสัญจรไปมา การอยู่ท่ามกลางป่ากว้างดงลึก ของพระภิกษุผู้เป็น
ปุถุชนเช่นนั้น ย่อมจะก่อให้เกิดความหวาดกลัวจนพองสยองเกล้า
เมื่อเกิดความรู้สึกหวาดกลัว พระพุทธองค์ ทรงแนะนำให้พระภิกษุ
ระลึกถึงธง คือ พระพุทธานุคุณ พระธรรมคุณ หรือพระสังฆคุณ ก็
จะสามารถข่มใจระงับความหวาดกลัว บำเพ็ญเพียรต่อไปได้

อนุสรณปาฐะ

อิตปิ โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชา-
จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,
สัตถา เทวะมะนุสสานัง, พุทโธ ภาคะวาติ ฯ

ส้วากขาโต ภาคะวะตา อัมโม, สันติภูจ्ฌโก อะกาลโก,
เอहिปัสสิโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ (อ่านว่า
วิญญูหิติ)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ
ปุริสะยุดาณิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลิกะระณียะ, อะนุตตะรัง
ปัญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

คำแปล

เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ไกลจาก
กิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและ
จรรยา เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง สามารถฝึกบุรุษที่
สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ทรงเป็นครูของเหล่าเทวดาและ

มนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ทรงมีความ
สามารถในการจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ฯ

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว
ผู้ศึกษา และปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้
ผลได้ไม่จำกัดกาล สามารถแนะนำผู้อื่นให้มาพิสูจน์ได้ว่า “ท่านจงมา
ดูเถิด” ควรน้อมนำเข้ามาไว้ในตัว ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ฯ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว ปฏิบัติ
ตรงแล้ว ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์ ปฏิบัติเหมาะสม
ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือ คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงลำดับได้ ๘ ท่าน
นั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นผู้ควรแก่
สักการะที่เขาน้อมนำมาบูชา ควรแก่สักการะที่เขาเตรียมไว้ต้อนรับ
ควรรับทักษิณาทาน เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรให้ความเคารพ เป็น
เนืองนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ฯ

บทอาฏานาถียปรีตร

อาฏานาถียปรีตร เป็นปรีตรที่ทำวจาตุมมหาราช ผูกขึ้นที่อาฏานาถานคร อันเป็นหนึ่งในจำนวนเทพนคร ๑๑ แห่ง ที่ถูกนิรมิตขึ้น ในอากาศ ของเหล่าเทวดาในสวรรค์ชั้นจาตุมมหาราชิกา พระปรีตรนี้ จึงถูกเรียกว่า อาฏานาถียปรีตร ตามชื่อเทพนครที่ผูกขึ้นนั้น

อาฏานาถียปรีตรนี้ เป็นคาถาที่ทำวจาตุมมหาราช ผูกขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องป้องกันเหล่ามนุษย์บางพวก ที่ไม่หวังดีต่อพระสงฆ์สาวกของพระพุทธองค์ ที่ไปบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ตามป่าเขา ลำเนาไพร เมื่อไม่มีอะไรป้องกันเหล่ามนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ก็จะรบกวน เบียดเบียน ทำให้เกิดความลำบาก ทำวมหาราชจึงได้แสดงเครื่องป้องกันรักษาชื่อ อาฏานาถียรักษ์ นี้ไว้

อาฏานาถียรักษ์นี้ มีอานุภาพ ๒ ประการ คือ (๑) มีอานุภาพในการทำให้มนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ให้เกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา (๒) มีอานุภาพในการคุ้มครองป้องกันไม่ให้มนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส จบตองสิ่งสูง เบียดเบียน ประทุษร้าย ทำให้ได้รับความลำบากเดือดร้อน

สำหรับอาฏานาถียปรีตร ที่พระสงฆ์ใช้สวดในปัจจุบันเป็นบทย่อที่บูรพาจารย์ได้นำเอาคาถานมัสการพระพุทธเจ้าในอดีต

ที่ท้าวเวสสุวรรณ แสดงไว้เฉพาะพระพักตร์พระพุทธองค์ มาอ้างเป็น
สักกิริยา ให้เกิดเป็นอานุภาพในการคุ้มครอง ป้องกัน รักษา ตาม
คำของท้าวจตุโลกบาล ถ้าอมนุษย์ตนใด เบียดเบียนผู้ที่เจริญ
อาณานาฎิยปริตรให้ได้รับความลำบาก อมนุษย์ตนนั้น ก็จะได้รับ
การลงโทษ จากเหล่าเทพทั้งหลาย

อาณานาฎิยปริตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ
สิขิสสะปิ นะมัตถุ
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ
เย จาปิ นิพพุตา โลเก
เต ชะนา อะปิสฺสุณา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง

จักขุมันตัสสะ สิริมะโต
สัพพะภูตานุกัมปิโน
นันทะกัสสะ ตะปัสสิโน
มาระเสนปปะมัททิโน
พรัหมะณัสสะ วุสิมะโต
วิปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
สัักยะปุตตัสสะ สิริมะโต
สัพพะทุกขาปะนุทะนัง
ยะถาภูตัง วิปัสสิสฺส
มะหันตา วีตะสาระทา
ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
มะหันตัง วีตะสาระทัง
พุทฺธัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธรูปเจ้าพระนามว่า **วิปัสสี** ผู้มี
พระปัญญาจักขุ ผู้ทรงพระสิริ

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธรูปเจ้าพระนามว่า **ลช** ผู้ทรง
อนุเคราะห์แก่สัตว์ทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **เวสสฏ** ผู้ทรง
ชำระล้างกิเลสแล้ว ทรงมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธรูปเจ้าพระนามว่า **กกุสันธะ** ผู้ทรง
 ย่ำยีพญามาร และเหล่าเสนามารได้แล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **โกนาคมนะ** ผู้ทรง
ละบาปได้แล้ว ทรงสิ้นสุดการประทุติพรหมจรรย์แล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทเจ้าพระนามว่า กัสสปะ ผู้ทรง
พ้นจากกิเลสทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธรูปเจ้าพระนามว่า **อังคีรส** โอรสแห่ง
ศากยราช ผู้ทรงพระสิริ ทรงแสดงธรรม เพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งปวงนี้

อนึ่ง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่าใด ที่ดับกิเลสแล้วในโลก
เห็นแจ้งธรรมตามความเป็นจริง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้น หามี
วาจาສ່ອຼືເສຍດໄມ່ เป็นผู้มีความยิ่งใหญ่ ปราศจากความครั่นคร้าม

เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายนอนน้อมอยู่ ซึ่งพระพุทธรเจ้า
พระองค์ใด ผู้เป็นโคตมโคตร ผู้ทรงเกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์

ทั้งหลาย ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทรงปราศจากความครั่นคร้าม ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอนมัสการ
พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ผู้โคตรโคตร ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยวิชา
และจรณะ ฯ

อังคุลิมาลปริตร

ยะโตหัง ภะคินี อะริยาเย ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ
สัจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจจะนะ โสตถิ เต โทต
โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังคปริตร เป็นปริตรที่โบราณจารย์ นำเอาโพชฌังคสูตร ทั้ง ๓ สูตร คือ ๑. มหากัสสปโพชฌังคสูตร ๒. มหาโมคคัลลาน-โพชฌังคสูตร ๓. มหาจุณทโพชฌังคสูตร มาประพันธ์เป็นคาถา เรียกว่า โพชฌังคปริตร โดยน้อมเป็นสัจจกิริยา เพื่อให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเกิดเป็นความสุขสวัสดิ์

เนื้อหาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นั้น กล่าวถึงหลักธรรมที่ทำให้พระพุทธองค์ตรัสรู้ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมม-วิจยะ การเลือกเฟ้นธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉย

โบราณจารย์ ได้นำเอาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นี้ มาประพันธ์เป็นคาถาสำหรับเจริญภาวนา โดยอ้างเป็นสัจจกิริยา เพื่อให้พระปริตรเป็นธรรมโอสธ บังเกิดพุทธานุภาพ ขจัดโรคภัยไข้เจ็บให้อันตรธานหายไป เกิดเป็นความสุข สวัสดิ์ ภายหลังได้เกิดความนิยมว่า เมื่อเจ็บป่วย ไม่สบาย ก็จะสวดโพชฌังคปริตร ซึ่งเป็นทั้งโอสธ เป็นทั้งมนต์ เมื่อมีผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้าน เจ็บป่วย เป็นไข้หนัก ก็จะนิมนต์พระสงฆ์มาสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง หรือไม่ลูกหลานก็จะสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง แม้ในงานทำบุญอายุ พระสงฆ์ก็จะสวด

พระปริตรบทนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคภัย
ไข้เจ็บและให้มีอายุยืน ผู้ไม่ต้องการเจ็บป่วย และปรารถนา ความ
เป็นผู้มีอายุยืน โดยปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ จึงควรเจริญโพชฌังค-
ปริตรตามแบบอย่างพุทธสาวก

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สติสังขาโต
วิริยัมปติปัสสัทธิ-
สมาธูปะกัซโพชฌังคา
มุนินา สัมมะทักขาตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ
คิลานะ ทุกขิเต ทิสฺสวา
เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกะทา อัมมะราชาปี
จุนทัตถะเรนนะ ตัญญูวา

อัมมานัง วิจะโย ตะธา
โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร
สัตเตเต สัพพะทัสสินา
ภาวิตา พะหุสสิกะตา
นิพพานายะ จะ โพธิยา
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
โมคคัลลานัญญะ กัสสะปัง
โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เคลัญญูนาภิปิโธ
ภะณาเปตฺวานะ สาทะรัง

สัมโมทิตฺวา จะ อาพาธา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ปะทึนา เต จะ อาพาธา
มัคคาหะตะกิเลสา วะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ตัมहा วุญฺฐาสี ฐานะโส
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ติณณันนัมปิ มะเหลนัง
ปัตตานุपตติธัมมะตัง
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

คำแปล

โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นพิจารณาธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉยเหล่านี้ เป็นธรรมที่พระมุนีเจ้า ผู้ทรงเห็นธรรมทั้งปวง ตรัสไว้ชอบแล้ว บุคคล อบรมฝึกฝนให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อตรัสรู้ และเพื่อพระนิพพาน ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้าทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระกัสสปะ อาพาธ ได้ความลำบาก จึงทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ ให้ท่านทั้งสองฟัง ท่านทั้งสองต่างชื่นชม ยินดีพระธรรมเทศนานั้น แล้วกลับหายจากโรคทันที ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ครั้งหนึ่ง องค์พระธรรมราชาเอง ทรงพระประชวร รับสั่งให้
พระจันทะเถระ กล่าวโพชฌงค์ ๗ ประการนั้น ถวายโดยเคารพ ทรง
บันเทิงพระทัยแล้ว หายจากพระประชวรนั้น ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

แท้จริงแล้ว อาพาธเหล่านั้น ของท่านผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทั้ง ๓ อันตรธานไป ไม่กลับเป็นอีก เหมือนอริยมรรค กำจัดกิเลส
ลงราบแล้วไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ ฯ

บทอภัยปริตร

อภัยปริตร เป็นคาถาแห่งการให้อภัยและอโหสิกรรมใน
เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในชีวิตและสังคม เนื้อหาของบท
อภัยปริตรกล่าวถึงการตั้งจิตน้อมเอาอานุภาพแห่งคุณพระรัตนตรัย
ช่วยบำบัดปัดเป่าล้างร้าย อันเกิดจากสิ่งที่ไม่สบายใจ บาป
เคราะห์ฝืนร้ายและสิ่งอันเป็นอุปมงคลทั้งหลาย ทั้งปวง ให้พินาศไป

อภยปริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกณัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกณัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกณัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

คำแปล

ลางร้ายใด อัปมงคลใด เสียงนกที่น่าสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยพุทธานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้น จงพินาศไปสิ้น

लग्गयडै अप्पमक्कडै सेय्गनक्कनूसाप्पिङ्गलूडै केरह
रूयल्लेप्पन्नरूय त्तिन्नूपावण्णडै दूयत्थरमानुणाप्प खोक्कम
लेरूयत्तङ्गप्पन्नं ज्जप्पिणात्तप्पिन्नं

लग्गयडै अप्पमक्कडै सेय्गनक्कनूसाप्पिङ्गलूडै केरह
रूयल्लेप्पन्नरूय त्तिन्नूपावण्णडै दूयत्थरमानुणाप्प खोक्कम
लेरूयत्तङ्गप्पन्नं ज्जप्पिणात्तप्पिन्नं

บทสัkkัถว้า

บทที่น้อมนำคุณพระรัตนตรัยเพื่อให้เกิดเป็นธรรมโอสธ
ขจัดทุกข์โศกโรคภัย

สัkkัถว้า พุทธะระตะนัง

หิตัง เทวะมะนุสสานัง

นัสสันตูปัททะว้า สัพเพ

สัkkัถว้า อัมมะระตะนัง

ปะริหาทุปะสะมะนัง

นัสสันตูปัททะว้า สัพเพ

สัkkัถว้า สังฆะระตะนัง

อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง

นัสสันตูปัททะว้า สัพเพ

โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง

พุททะเตเชนะ โสตถิณา

ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง

อัมมะเตเชนะ โสตถิณา

ภะยา วูปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง

สังฆะเตเชนะ โสตถิณา

โรคา วูปะสะเมนตุ เต

คำแปล

เพราะทำความเคารพพระพุทธรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสธ
อันประเสริฐเยี่ยมยอด เกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยเดช
แห่งพระพุทธเจ้า ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น
ขอให้ทุกข์ทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระธรรมรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสธ
อันประเสริฐเยี่ยมยอด อันเป็นเครื่องระงับความเร่าร้อน ด้วยเดช
แห่งพระธรรม ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น
ขอให้ภัยทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระสังฆรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสธ
อันประเสริฐเยี่ยมยอด ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ที่เขาเตรียม
ไว้ต้อนรับ ด้วยเดชแห่งพระสงฆ์ ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง
จงพินาศไปสิ้น ขอให้โรคทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

บทนัตถิ เม

บทที่นี้่อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย อ้าเป็นสัจวาจา เพื่อให้
เกิดชัยมงคล

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	พุทโธ เม สรรณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	ธัมโม เม สรรณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	สังโฆ เม สรรณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

คำแปล

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธรเจ้าทรงเป็นที่พึ่งอัน
ประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

บทยังกัญจิ

บทที่น้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยซึ่งเป็นรัตนะที่มีพลาณภาพ
สูงสุดกว่ารัตนะทั้งมวลในโลก เพื่อให้เกิดความสวัสดีมงคล

ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ
รัตนัง พุทธะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ
รัตนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ
รัตนัง สังฆะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

คำแปล

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดาผู้มีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระพุทเจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดิ์

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดาผู้มีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระธรรมเจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดิ์

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดาผู้มีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระสงฆ์เจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านมีแต่ความสุข
สวัสดิ์ ฯ

บทมงคลจักรวาลใหญ่

คำว่า “มงคลจักรวาล” ซึ่งเป็นนามของมนต์บทนี้นั้น เป็นชื่อของจักรวาลที่เราอยู่อาศัยนี้ ด้วยว่า จักรวาลนั้นมีหลายจักรวาลด้วยกัน แต่สำหรับจักรวาลนี้ เรียกว่า “มงคลจักรวาล” เพราะเป็นจักรวาลที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ แสดงธรรมสั่งสอน เวไนยสัตว์และเสด็จดับขันธปรินิพพาน อยู่ในจักรวาลนี้ ดังนั้น จักรวาลนี้จึงเรียกว่า “มงคลจักรวาล” คือเป็นจักรวาลที่รวมอยู่แห่งสรรพมงคลอันสูงสุดทั้งสิ้น

ในมงคลจักรวาลใหญ่นี้ ในตอนต้นและตอนกลาง ได้ประมวลและอัญเชิญพระคุณสมบัติของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ซึ่งเป็นมงคลอันวิเศษ และอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งมวล ให้ช่วยอภิบาลรักษา บันดาลให้เกิดสิริสุขทุกประการ กำจัดทุกข์โศกโรคภัย อุบัติวันตรายให้พินาศไป ในตอนท้ายก็ขออานุภาพของเทพยดา ช่วยตามรักษาอีกด้วย

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะ-
ปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสมัตถัสสะ ภาคะวะโต
อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ทิวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณา-
นุภาเวนะ อะสีตยานุพัยัณฺชนานุภาเวนะ อัญจุตตะระสะตะ-
มังคะลानุภาเวนะ ฉัพพัตถะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลानุภาเวนะ
ทะสะปะระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปะระมิตานุภาเวนะ ทะสะ-
ปะระมัตตะปะระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ
พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ
อิทธานุภาเวนะ พะลानุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุรา-
สีตัสสะหัสสะธัมมิกขันธานุภาเวนะ นวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ
อัญจุตติกะมัคคานุภาเวนะ อัญจุตตะสะมาปัตติยานุภาเวนะ
ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละ-
ญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตา-
อุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะ-
สะระณานุภาเวนะ ตยหัง สัพพะโรคะโสภุพฺทะวะทุกขะโทมะนัส-
สุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา
ตยหัง สะมิขณันตุ ทิฆายุตตา ตยหัง โทตุ สะตะวัสสะซีเวนะ สะมังคิโก
โทตุ สัพพะทา. อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิกังคามาหาสะมุททา
อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมहे อะนุรักขันตุ ฯ

คำแปล

ด้วยอานุภาพแห่งลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งพระอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งมงคล ๑๐๘ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งพระฉัพพิน္ณรังสี ด้วยอานุภาพแห่งพระเกตุมาลา ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระอุปบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระปรมาตถบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งศีล สมาธิ และปัญญาของพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงมีพระบุญญาธิการ อันกำหนดปริมาณมิได้ด้วยพระสิริพระวิริยะ พระปัญญา พระเดช และความสำเร็จชัยชนะ ผู้ทรงสามารถป้องกันสรรพอันตราย ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระสังฆรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระเดช ด้วยอานุภาพแห่งพระฤทธิ์ ด้วยอานุภาพแห่งพระกำลัง ด้วยอานุภาพแห่งพระญะยธรรม ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขันธ ๘ หมื่น ๔ พัน ด้วยอานุภาพแห่งโลกุตตรธรรม ๙ ด้วยอานุภาพแห่งอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยอานุภาพแห่งสมาบัติ ๘ ด้วยอานุภาพแห่งอภิญา ๖ ด้วยอานุภาพแห่งญาณในสัง ๔ ด้วยอานุภาพแห่งพระทศพลญาณ ด้วยอานุภาพแห่งพระสัพพัญญุตญาณ ด้วยอานุภาพแห่งเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งความระลึกถึงพระรัตนตรัย

ขอโรค ความเศร้าโศก ความอุบาทว์ ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ และความคับแค้นใจทั้งปวงของท่านจงสิ้นสูญไป แม้อันตรายทั้งปวง จงสิ้นสูญไป ขอความดำริทั้งปวงของท่านจงสำเร็จด้วยดี ขอความเป็นผู้มีอายุยืนจงมีแก่ท่าน ขอท่านจงมีความสมบูรณ์ เพียบพร้อม ด้วยการดำรงชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปีตลอดกาล ขอทวยเทพทั้งหลาย ผู้คุ้มครองที่สถิตอยู่ ในอากาศบรรพตไพโรสณฑ์ ภูมิสถานแม่น้ำคงคา และมหาสมุทร จงคอยตามรักษาท่านทั้งหลายทุกเมื่อเถิด.

บทรตนนัตตยัปปภาวากิยาจนคาถา

รตนนัตตยัปปภาวากิยาจนคาถา เป็นคาถาที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น โดยขออานุภาพพระศรีรัตนตรัยอันบริสุทธิประเสริฐ ได้กำจัดอุปสรรคอันตราย บันดาลความสมบูรณ์ ความสุขสวัสดิ์ให้เกิดมีแก่สยามประเทศ และขอเทวานุภาพให้คุ้มครองรักษาอีกด้วย

รตนัตตยัปปภาวภิกขาจนคาลา

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ
พุทโธ ชัมโม สังโฆ จาติ
อัญญะมัญญาวิโยคา ะ
พุทโธ ชัมมัสสะ โพเธตา
สังโฆ จะ สาวะโก พุทธัสสะ
วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง
สังวัตตะติ ปะสันนानัง
สัมมา ปะฏิปัซันตานัง
วิสุทธิ สัพพะกเลเสหิ
นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ระตนะตตะยานุภาเวนะ
อุปัททะวันตะรายา จะ
มา กะทาจิ สัมมุสิงสุ
อาโรคิยะสุขัญญะจะ
ตัพพัตถุนัญจะ สัมปัตติโย
กะวันตุ สัมปะวัตตันตุ

อุตตะมัง ชัมมะมัจฉะคา
อิจเจตัง ระตนะตตะยัง
นানাโหนตัมปิ วัตถุโต
เอกิภูตัมปะนัตตะโต
ชัมโม สังฆะนะ ชาริโต
อิจเจกาพัททะเมวิทัง
โลกัสสัมมัง ระตนะตตะยัง
อัตตะโน สุทธิกามินัง
ปะระมาเย วิสุทธิยา ฯ
โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
นิพพานัง ปะระมัง สุขัง
สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
ระตนะตตะยะเตชะสา
อุปะสัคคา จะ สัพพะโส
รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง
ตะโต ทิฆายตาปิ จะ
สุขัง สัพพัตตะโส ตถิ จะ
สยามานัง รัฏฐะपालินัง

เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ
สัยามานัง รัฏฐะปาสิทธิ
สิทธิมะตถุ สิทธิมะตถุ
เอตัสสิมิง ระตะนัตตะยัสสิมิง

สัยามะรัฏฐิกะเทวะตา
ธัมมามีเสหิ ปุชิตา
สิทธิมะตถุ อิหัง มะลัง
สัมปะสาทะนะเจตะโส ฯ

คำแปล

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ได้บรรลุธรรมอันอุดม
ยังสงฆ์หมู่ใหญ่ให้ตรัสรู้แล้ว หมวดสามแห่งรัตนะนี้อย่างนี้ แม้เป็น
ต่างกันโดยวัตถุว่า พุทโธ ธัมโม สังโฆ ดังนี้ แต่เป็นอย่างเดียวกัน
โดยเนื้อความ เพราะไม่พรากจากกันและกันได้ พระพุทธเจ้าเป็น
ผู้ตรัสรู้พระธรรม พระธรรมอันพระสงฆ์ทรงจำไว้ พระสงฆ์ก็เป็น
สาวกของพระพุทธเจ้า พระรัตนตรัยเนื่องเป็นอันเดียวกันอย่างนี้
นั่นเทียว

พระรัตนตรัยนี้ เป็นของหมดจดอุดมประเสริฐในโลก ย่อม
เป็นไปพร้อมเพื่อความหมดจดอย่างยิ่ง แก่สัตว์ทั้งหลายผู้เลื่อมใส
แล้ว ผู้ใคร่ซึ่งความหมดจดแก่ตนผู้ปฏิบัติอยู่โดยชอบ ความหมดจด
จากสรรพกิเลสทั้งหลาย ย่อมเป็นความดับจากทุกข์ทั้งหลาย ความ
ดับเป็นธรรมสูงอย่างยิ่ง ความดับเป็นสุขอย่างยิ่ง ด้วยความกล่าว
คำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิจึงมีในกาลทั้งปวง

ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย
อุปัทวะและอันตรายทั้งหลายด้วย ความขัดข้องทั้งหลายด้วย อย่าได้
พ้องพานสยามรัฐนี้ ในกาลไหนๆ เลย สุขเกิดแต่ความเป็นคนไม่มี
โรคด้วยนั้นเทียว แต่นั่น แม้ความเป็นผู้มีอายุยืนด้วย ความสมบูรณ์
แห่งวัตถุทั้งหลายเหล่านั้นด้วย ความสุขสวัสดิ์ในเหตุทั้งหลายทั้งปวง
ด้วย จงมี จงเป็นไปพร้อม แก่รัฐบาลสยามทั้งหลาย ขอเหล่าเทพา
ผู้ดำรงอยู่ในสยามรัฐ อันรัฐบาลสยามบูชาแล้วด้วยธรรมพลี และ
อามิสพลีทั้งหลาย จงรักษาซึ่งรัฐบาลสยามนั้นด้วย ซึ่งแว่นแคว้นด้วย
ขอผลแห่งจิตอันเลื่อมใสในพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็น
ผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ เทอญ ฯ

บทสุขาภิยาจนคาถา

สุขาภิยาจนคาถา เป็นคาถาที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม)
วัดโมลีโลกยาราม แต่งขึ้น โดยอ้างอานุภาพพระปริตรที่ได้สวด
สาธยายแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความสุขสิริสวัสดิ์ในราชตระกูล ขอให้
เทพยดาทั้งมวลคุ้มครองรักษา ให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลเกิดความ
ผาสุกชุ่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ทั้งมวล

สุชาภิยาจนคาถา

ยัง ยัง เทวมนุสสานัง
ตัสสะ ตัสสาณุกาเวนะ
เย เย อารักขะกา เทวา
อิมินา อัมมะทานะ
สทา ภัทราณี ปัสสันตุ
อัปปะมัตตา จะ อัมहेสุ
ยัญจะ โน ภาสะมานะ
ตันโน เทวานุโมทนต์
เย วา ชะลาพุชฌิตะชา
อะเวรา โหนตุ สัพเพ เต
ปัสสันตุ อะนะวัชขานิ
จિรัง ติฏฐันตุ โลกัสมิ
ทสเสนตัง โสตะวันตุนัง
ยาวะ พุทโธติ นามัมปิ
สัมมาเทสิตะอัมมัสสะ
ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ
สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต
วุทฒิภาวายะ สัตตานิ

มังคะลัตถายะ ภาสิตัง
โหตุ ราชะกุละ สุขัง
ตัตถะ ตัตถาธิวาสิโน
สัพเพ อัมเหติ ปุชิตา
สุชิตา โหนตุ นิพพะยา
สัพเพ รักขันตุ โน สทา
กุสะลัง ปะสุตัง พะหุง
จิรัง ติฏฐันตุ สาตะตัง
สังเสทะโขปะปาติกา
อะนีชา นิรูปัททะวา
มา จะ สาวัชชะมาคะมา
สัมมาสัมพุททะสาสะนัง
มัคคัง สัตตะวิสุทติยา
โลกะเชฐฐัสสะ สัตถุโน
ปะวัตตะติ มะเหลสิโน
ปาณิโน พุททะสาสะเน
กาเล เทโว ปะวัสสะตุ
สะมิทัง เนตุ เมทะนิง

มาตา ปิตา จะ อัคระขัง
เอวัง อัมเมนะ ราชาโน

นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง
ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

คำแปล

พระปริตรใดๆ อันเราสวดแล้ว เพื่อประโยชน์แก่มงคล แห่ง
เทพดา และมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรนั้นๆ ขอ
ความสุขจงมีในราชสกุล เทพเจ้าทั้งหลายใดๆ ผู้รักษาเอื้อเพื่อ
ผู้สิ่งสถิตอยู่ในสถานนั้นๆ ทั้งหมด อันเราบูชาแล้วด้วยธรรมทานนี้
เทพเจ้าทั้งหลายนั้นๆ จงเห็นสิ่งอันเจริญทั้งหลายทุกเมื่อ จงเป็นผู้ถึง
ซึ่งความสุข ปราศจากภัยทุกเมื่อ อนึ่งเหล่าเทพเจ้าทั้งสิ้น จงอย่า
ประมาทแล้วในเรา รักษาเราทุกเมื่อ อนึ่งกุศลอันใดมากอันเราภาวนิต
อยู่ ขวานขวายแล้ว เทพเจ้าทั้งหลายจงอนุโมทนากุศลอันนั้นของเรา
จงดำรงอยู่ติดต่อกันสืบกาลนาน

อนึ่งสัตว์ทั้งหลายใด ที่เป็นขลาพุชะกำเนิดในครุภุมารดา
และที่เป็นอุปปาติกะกำเนิดลอยขึ้น ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายนั้น จงเป็น
ผู้ไม่มีเวร ไม่มีทุกข์ ไม่มีอุปัทวะ เห็นกรรมทั้งหลาย อันหาโทษมิได้
อนึ่งกรรมอันมีโทษ อย่างมาพ้องพานสัตว์เหล่านี้ ขอคำสั่งสอนของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันแสดงมรรคาแก่สัตว์ผู้มีโสตวิญญูณาต
เพื่อความหมดจดแก่สัตว์ จงดำรงอยู่ในโลกสืบกาลนาน แม้พระนาม
ว่า พุทธो ดังนี้ ของพระศาสดาผู้ประเสริฐในโลก ผู้มีธรรมอันแสดง

แล้วโดยชอบ ผู้แสวงหาซึ่งคุณอันใหญ่ ยังเป็นไปอยู่เพียงใด แม้สรรพสัตว์ทั้งหลายจงเป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทธศาสนา ผณจงเพิ่มให้อุทกธารตกต้องในกาลโดยชอบ จงนำไปซึ่งเมทนีดลให้สำเร็จประโยชน์ เพื่ออันบังเกิดความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย มารดาและบิดา ย่อมถนอมบุตรน้อย อันบังเกิดในตนเป็นนิตยฉันทะ พระราชาทั้งหลาย จงทรงรักษาประชาราษฎร์โดยชอบ ในกาลทั้งปวงฉันทะนั้น ๆ

บทเหวตายุโยชนคาลา

เหวตายุโยชนคาลา เป็นคาลาส่งเหวตาส่งให้อัยยิโยชนคาลา กลับวิมาน เมื่อแรกที่จะเจริญพระปริตร ได้มีการชุมนุมเหวตาส่งให้อัยยิโยชนคาลา เพื่อฟังการเจริญพระปริตร ซึ่งถือว่าเป็นการแบ่งส่วนบุญไปให้สรรพสัตว์ทุกจำพวก ทุกหมู่เหล่า แม้กระทั่งเหวตาส่งซึ่งมองไม่เห็นตัวก็แผ่เมตตาจิตไปถึงเนื้อความในท่อนแรกของคาลานี้ เริ่มต้นด้วยการแผ่เมตตาจิตไปในหมู่สัตว์ทั้งหลาย ให้พ้นจากทุกข์โศกโรคภัย จากนั้นได้กล่าวเชิญเหวตาส่งให้อัยยิโยชนคาลา บัญญัติที่บำเพ็ญมา ซึ่งก็รวมถึงบุญอันเกิดจากการเจริญพระปริตร เพื่อเหวตาส่งจะได้อานิสงส์แห่งบุญนั้นด้วย ต่อจากนั้นก็เป็นการแนะนำเหวตาส่งให้เกิดศรัทธาในการให้ทาน รักษาศีลบำเพ็ญภาวนา แล้วเชิญให้เหวตาส่งกลับ ต่อจากนั้น ก็ขออานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย ให้คุ้มครองรักษา

เทวดาอุยโยชนคาถา

ทุกข์ปัดตา จะ นิทุกขา	ภะยัปัดตา จะ นิภะยา
โสกะปัดตา จะ นิโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณิน
เอตตาวะตา จะ อัมเหติ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทั้ง
สัพเพ เทวานโมทนต์	สัพพะสัมปัตติสิทธียา
ทานัง ทะทนต์ สัทธายะ	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภีระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พระลัปัดตา	ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหังตานัญจะ เตชะนะ	รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

คำแปล

ขอสัตว์ทั้งหลายที่ประสบทุกข์ จงเป็นผู้ปราศจากทุกข์ ที่ประสบภัย จงปราศจากภัย ที่ประสบความเศร้าโศก จงสร้างโศก

ขอเหล่าเทวดาทั้งปวง จงอนุโมทนาบุญสมบัติ ที่ข้าพเจ้าทั้งหลายสร้างสมมาแล้วนี้ เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง

ขอเทวดาทั้งหลาย จงให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญภาวนา ด้วยศรัทธาทุกเมื่อ ขอเชิญเทวดาที่มาชุมนุมกลับไปเกิด พระพุทธเจ้าทั้งปวง ล้วนทรงพลกำลัง ด้วยเดชแห่งกำลังของพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย และด้วยเดชแห่งกำลังของพระอรหันต์ทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอน้อมนำเดชทั้งปวงนั้น มาเป็นเครื่องคุ้มครองรักษา ฯ

บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พุทธชัยมงคลคาถา กล่าวถึงพุทธวิธีที่ทรงเอาชนะมาร ๘ ประการ โดยทรงใช้พระพุทธานุภาพอันไม่ก่อเวรภัย ส่งผลให้ผู้แพ้ หันมายอมรับนับถือพระองค์ เชื่อกันว่ามีอานิสงส์ให้ผู้สวดประสบ ชัยชนะเหนือมารทั้งปวง ดุจดั่งพระพุทธเจ้าทรงมีชัยชนะเหนือมาร ทั้งที่เป็นมนุษย์และอมนุษย์ อนึ่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า- เจ้าอยู่หัว ทรงนำบทพาหุง (บทต้น) ไปทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็น บทฉันท์ พระราชทานให้นักรบและประชาชนใช้สวดเป็นทำนอง สรรภัญญะ เพื่ออวยพรให้ประเทศไทยประสบชัยชนะในสงครามโลก ครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ.๒๔๖๐ เรียกว่า “ชัยสิทธิคาถา”

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมิตเตสาธุธันตัง
คัมภีเมฆลักขัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาภิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักกะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ท้าวคคิจักกะมะสะนีวะ สุทาร์ณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
อุกขิตตะขัคคะมะติหัตตะสุทาร์ณันตัง
ธาวันติโยชนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัถ்வานะ กัฏฐะมฺหะรัง อิวะ คัพฺภินียา
จิณฺญายะ ทฺวณฺณวจะนัง ชนนะกายะมฺขณเณ
สันเตนะ โสมะวธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหาเย มะตีสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิเตมะนัง อะตออันธะภูตัง
ปัญฺญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันทะนันทะนันทะนันทะ วิพฺพัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชเณนะ ทะมาปะยฺยันโต
อิทฺฐปะเทสะวธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทฺคคาหะทฺทฺฐิภุชเณนะ สุทฺทฺฐะหัตถัง
พฺระหมัง วิสุทฺธิชุตติมัทธิพะกาภิธานัง
ญานาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปิ พุทฺธะชะยะมังคะละอฏฺฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต்வานะเนกะวิวิธานิ จุปฺปทะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิกะเมยยะ นะโร สะปฺปญฺญุ ฯ

คำแปล

พระจอมมุนี ได้ชนะพญามารผู้นิรมิตแขนมากตั้งพัน ถืออาวุธครบมือ ชีคชสารศรีเมขลาพร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องก้องกึก ด้วยธรรมวิธีทานบารมีเป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะอาฬวกยักษ์ ผู้มีจิตกระด้าง ปราศจากความอดทน มีฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามารเข้ามาต่อสู้ยิ่งนักจนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีทรมานเป็นอันดี คือพระขันตี ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะช้างตัวประเสริฐชื่อนาฬาคิริ เป็นช้างเผือกยิ่งนักแสนที่จะทารุณประดุจไฟป่าและจักรอาวุธ และสายฟ้า ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ คือพระเมตตา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี มีพระหฤทัยไปในที่จะกระทำอิทธิปาฏิหาริย์ได้ ชนะใจของอสูรคูลิมาล (ผู้มีพวงศอสูรมนุษย์) แสนร้ายกาจมีฝีมือ ถือดาบวิงไถ่พระองค์ไปเส้นทาง ๓ โยชน์ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะความกล่าวร้ายของนางจิณฺจมาณวิกา ทำอาการประหนึ่งว่ามีครุฑ เพราะทำไม่มีสัณฐานอันกลม ให้เป็นประดุจมีท่อน ด้วยวิธีสมาธิอันงาม คือความระงับพระหฤทัยใน

ท่ามกลางหมู่ชน ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่ง
พระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี รุ่งเรืองแล้วด้วยประทีป คือปัญญา ได้ชนะ
สัจจนิกรณ์ ผู้มีอชฌาสัยในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์ มีใจในที่จะ
ยกถ้อยคำของตน ให้สูงดุจยถง เป็นผู้มีตมยงนักร ด้วยเทศนา
ญาณวิธี คือรู้อชฌาสัยแล้วตรัสเทศนา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี โปรดให้พระโมคคัลลานเถระพุทฺธิโนรส
นิรมิตกายเป็นนาคราช ไปทรมานพญานาคราชชื่อนันโทปนันทะ ผู้มี
ความรู้ผิด มีฤทธิ์มาก ด้วยวิธีอันให้อุปเท่ห์แห่งฤทธิ์แก่พระเถระ ขอ
ชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะพรหม ผู้มีนามว่า ท้าวพกาผู้มีฤทธิ์ มีอัน
สำคัญตนว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ์ มีมืออันท้าวฤชงค์คือ
ทิวรรุที่ตนถือผิด รัตติงไว้แน่นแฟ้นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ คือ
เทศนาญาณ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธ-
ชัยมงคลนั้น

นรชนใด มีปัญญา ไม่เกียจคร้าน สวดกิติ ระลึกกิติ ซึ่ง
พระพุทธชัยมงคล ๘ คาถา แม้เหล่านี้นี้ทุกๆ วัน นรชนนั้นจะพึงละ
เสียได้ ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลาย มีประการต่างๆ เป็นอนเณก ถึงซึ่ง
วิโมกขสิวาลัย อันเป็นบรมสุขแล.

บทชยปรต

ชยปรต เป็นคาถาสวดเพอให้เกิดมชยมงคลในการทำพธมมงคลต่งๆ โดยกล่วถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมพระกรุณาเป็นที่พงของสรรพสัตว์ เป็นสัจจวาจาให้เกิดชยมงคลในมงคลพธม ด่งที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ ฉะนั้น

ชยปรต

มะหาการุณโก นาโถ
ปุเรตว ปาละม สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ชะยันโต โพธิยา มูเล
เอวัง ตวัง วิชะโย โทหิ
อะปะราชิตะปัลลเเก
อะภิสเเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโณ สมุหุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง. ๑
ลักยานัง นันทิวาณะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ๑
สีเส ปะฐะวีโปกชะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ. ๑
สุปะภาตัง สุหุณฺฐิตัง
สุยฺยงฺกัณฺฐัง พริทมะจาริสุ
วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะณิธิ เต ปะทักขิณา
ละกันตัตเถ ปะทักขิเณ. ๑

คำแปล

พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งได้อย่างแท้จริงของสัตว์ ทรงประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา ทรงบำเพ็ญพระบารมีทั้งหลาย ทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ ทรงตรัสรู้พระสัมโพธิญาณอันอุดม ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอชัยชนะอันเป็นมงคลจงมีแก่ท่าน ฯ

ขอท่านจงมีชัยชนะ ในมงคลพิธีเหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคณโฑพิพุกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธานิเชก ทรงปราโมทย์อยู่บนอปราจิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติคากยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพาศิชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี และชนะดี ครุฑดี บุชาติแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรม เป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวา วจีกรรมเป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวา มโนกรรมเป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวา ความปรารถนาของท่านเป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวา สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรมอันเป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประตกษิณส่วนเบื้องขวา

บทภาต สัพพะมังคละ

บทที่อ้างอานุภาพพระรัตนตรัยให้เกิดสรรพมงคล เทพยดา
รักษาให้บังเกิดความสุขสวัสดิ์

ภาต สัพพะมังคละ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะพุทธานุภาวณะ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะธัมมานุภาวณะ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะสังฆานุภาวณะ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต ฯ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต ฯ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต ฯ

คำแปล

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสุขสวัสดิ์ทั้งหลาย จงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

บทนักขัตตยักข์

บทที่อ้างอานุภาพพระปริตรที่ได้สวดแล้ว ให้กำจัด
อุปัทวันตรายและบาปเคราะห์ทั้งหลาย

นักขัตตยักข์

นักขัตตะยักกะภูตานัง
ปะริตตัสสานุภาเวนะ

นักขัตตะยักกะภูตานัง
ปะริตตัสสานุภาเวนะ

นักขัตตะยักกะภูตานัง
ปะริตตัสสานุภาเวนะ

ปาปิกคะหะนิวาระณา
หันตฺวา เตสัง อุปัททเว ฯ

ปาปิกคะหะนิวาระณา
หันตฺวา เตสัง อุปัททเว ฯ

ปาปิกคะหะนิวาระณา
หันตฺวา เตสัง อุปัททเว ฯ

คำแปล

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตสีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตสีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตสีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

บทชัยมงคลคาถา

ชัยมงคลคาถา เป็นคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่างๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ เป็นสัจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ ฉะนั้น

ชัยมงคลคาถา

ชะยันทโต โพธิยา มูเล
เอวัง ตวัง วิชะโย โทหิ
อะปะราจิตะปัลลังเก
อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง
สุมังคัตถัง สุมังคัลลัง
สุชะโน สุมุหุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

สักยานัง นันทิวาทะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ฯ
สีเส ปะฐะวีโปกขะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ฯ
สุปะภาตัง สุหุณฺฐิตัง
สุยิณฺฐัง พรัหมะจาริสุ
วากะกัมมัง ปะทักขิณัง
ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ละภันตัตถะ ปะทักขิณะ ฯ

คำแปล

ขอท่านจงมีชัยชนะ ในมงคลพิธีเหมือนพระจอมมุนีทรงชนะ
มารที่โคณโฑพิพฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธานุเสก ทรง
ปราโมทย์อยู่บนอปราจิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรง
เพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติสาकยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพตชอบ เชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี
และชนะดี ครูดี บุชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรม
เป็นประทักษิณส่วนเบื่องขวา วจีกรรมเป็นประทักษิณส่วนเบื่องขวา
มโนกรรมเป็นประทักษิณส่วนเบื่องขวา ความปรารถนาของท่านเป็น
ประทักษิณส่วนเบื่องขวา สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรมอันเป็นประทักษิณ
ส่วนเบื่องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประทักษิณส่วน
เบื่องขวา

